

Цей Міжнародний стандарт аудиту (МСА) 220 «Управління якістю аудиту фінансової звітності» Ради з Міжнародних стандартів аудиту та надання впевненості (International Auditing and Assurance Standards Board), опублікований Міжнародною федерацією бухгалтерів (International Federation of Accountants) в грудні 2020 р. англійською мовою, перекладено на українську мову Міністерством фінансів України (схвалено Радою з міжнародних стандартів фінансової звітності при Міністерстві фінансів України) у листопаді 2022 р., та відтворений з дозволу IFAC (МФБ). Процес перекладу Міжнародного стандарту аудиту (МСА) 220 «Управління якістю аудиту фінансової звітності» був розглянутий IFAC (МФБ), і переклад виконувався відповідно до Документа про політику – «Політика щодо перекладу публікацій Міжнародної федерації бухгалтерів (“Policy Statement – Policy for Translating Publications of the International Federation of Accountants International Federation of Accountants”)». Затверджений текст усього перекладу Міжнародного стандарту аудиту (МСА) 220 «Управління якістю аудиту фінансової звітності» є опублікований IFAC (МФБ) англійською мовою. IFAC (МФБ) не несе відповідальності за точність і повноту перекладу або дії, які можуть відбутися в результаті перекладу.

Авторське право на текст англійською мовою перекладу Міжнародного стандарту аудиту (МСА) 220 «Управління якістю аудиту фінансової звітності» © 2020 р. належить IFAC (МФБ).
Всі права захищені.

Авторське право на текст українською мовою перекладу Міжнародного стандарту аудиту (МСА) 220 «Управління якістю аудиту фінансової звітності» © 2022 р. належить IFAC (МФБ).
Всі права захищені.

Назва мовою оригіналу: International Standard on Auditing (ISA) 220, Quality Management for an Audit of Financial Statements.

Контактна адреса для отримання дозволу на відтворення, передачу або використання цього документа в інших подібних цілях: permissions@ifac.org.

**МІЖНАРОДНИЙ СТАНДАРТ АУДИТУ 220
(ПЕРЕГЛЯНУТИЙ)**

**УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ АУДИТУ
ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**

(чинний для аудитів фінансової звітності за періоди,
що починаються з 15 грудня 2022 року)

ЗМІСТ

	Параграф
Вступ	
Сфера застосування цього МСА	1
Система управління якістю фірми і роль команди із завдання	2–9
Дата набрання чинності	10
Ціль	11
Визначення	12
Вимоги	
Відповідальність керівництва за управління та забезпечення якості аудитів	13–15
Відповідні етичні вимоги, у тому числі ті, що стосуються незалежності	16–21
Прийняття та подовження стосунків з клієнтами і завдань з аудиту	22–24
Ресурси завдання	25–28
Виконання завдання	29–38
Моніторинг та відновлення	39
Прийняття на себе спільної відповідальності за управління та забезпечення якості	40
Документація	41
Додаток та інші пояснювальні матеріали	
Сфера застосування цього МСА	A1
Система управління якістю фірми і роль команди із завдання	A2–A14

Визначення	A15–A27
Відповідальність керівництва за управління та забезпечення якості аудитів	A28–A37
Відповідні етичні вимоги, у тому числі ті, що стосуються незалежності	A38–A48
Прийняття та подовження стосунків з клієнтами і завдань з аудиту	A49–A58
Ресурси завдання	A59–A79
Виконання завдання	A80–A108
Моніторинг та відновлення	A109–A112
Прийняття на себе спільної відповідальності за управління та забезпечення якості	A113–A116
Документація	A117–A120

Міжнародний стандарт аудиту (МСА) 220 «Управління якістю аудиту фінансової звітності» слід розглядати разом із МСА 200 «Загальні цілі незалежного аудитора та проведення аудиту відповідно до Міжнародних стандартів аудиту».

Вступ

Сфера застосування цього МСА

1. Цей міжнародний стандарт аудиту (МСА) розглядає конкретні обов'язки аудитора щодо управління якістю на рівні завдання для аудиту фінансової звітності, а також пов'язані з цим обов'язки партнера із завдання. Цей МСА слід застосовувати разом з відповідними стичними вимогами. (див. параграфи А1, А38)

Система управління якістю фірми і роль команд із завдання

2. Згідно з МСУЯ 1, ціль фірми полягає у розробці, впровадженні та використанні системи управління якістю для проведення аудитів або здійснення перевірок фінансової звітності або виконання фірмою інших завдань щодо надання впевненості і супутніх послуг, що забезпечує фірмі обґрунтовану впевненість в тому, що: (див. параграфи А13–А14)
 - (а) фірма та її персонал виконують свої обов'язки відповідно до професійних стандартів, застосованих правових і нормативних вимог, а також виконують завдання відповідно до таких стандартів і вимог; і
 - (б) звіти по завданнях, що публікуються фірмою або партнерами із завдань, є належними за даних обставин.¹
3. Цей МСА заснований на тому, що фірма підпорядковується певним МСУЯ або настільки ж суворим національним вимогам. (див. параграфи А2–А3)
4. Команда із завдання, очолювана партнером із завдання, несе відповідальність в контексті системи управління якістю фірми і шляхом дотримання вимог цього МСА стосовно: (див. параграфи А4–А11)
 - (а) реалізації заходів реагування фірми на ризики якості (тобто політики або процедури фірми), які застосовні до завдання з аудиту, з використанням інформації, переданої фірмою або отриманої від неї;
 - (б) враховуючи характер і обставини завдання з аудиту, визначення того, чи слід розробляти і впроваджувати заходи реагування на рівні завдання, крім тих, які передбачені політикою або процедурами фірми; і
 - (с) доведення до відома фірми інформації стосовно завдання з аудиту, яку потрібно поширити відповідно до політики або процедур фірми для підтримки розробки, впровадження та роботи системи управління якістю фірми.
5. Дотримання вимог інших МСА може забезпечити інформацію, що має відношення до управління якістю на рівні завдання. (див. параграф А12)

¹ МСУЯ 1, параграф 14

6. Інтересам суспільства служить послідовне виконання завдань з аудиту якості шляхом досягнення цілі цього стандарту та інших МСА для кожного завдання. Завдання з аудиту якості виконується шляхом планування і виконання завдання, а також надання звітності по ньому відповідно до професійних стандартів і застосовних правових і нормативних вимог. Досягнення цілей цих стандартів і дотримання вимог чинного законодавства або нормативних актів неможливе без професійного судження та скептицизму.
7. Відповідно до МСА 200 ², команда із завдання повинна планувати та проводити аудит з професійним скептицизмом та застосовувати професійне судження. Професійне судження використовується при прийнятті обґрунтованих рішень про дії, які є прийнятними для управління і досягнення якості, враховуючи характер і обставини завдання з аудиту. Професійний скептицизм підтримує якість суджень, що виносяться командою із завдання, і завдяки цим судженням підтримує загальну ефективність команди із завдання в забезпеченні якості на рівні завдання. Належний прояв професійного скептицизму може бути продемонстровано діями і повідомленнями команди із завдання. Такі дії та повідомлення можуть включати конкретні кроки для усунення перешкод, які можуть перешкодити належному прояву професійного скептицизму, таких як неусвідомлена упередженість або обмеженість ресурсів. (див. параграфи А33–А36)

Можливість масштабування

8. Вимоги цього МСА призначені для застосування в контексті характеру та обставин кожного аудиту. Наприклад:
 - (а) Коли аудит проводиться повністю партнером із завдання, що може мати місце при аудиті менш складної організації, деякі вимоги цього МСА не мають відношення до справи, оскільки вони залежать від участі інших членів команди із завдання. (див. параграфи А13–А14)
 - (б) Коли аудит проводиться не повністю партнером із завданням або в рамках аудиту організації, характер і обставини якої є більш складними, партнер із завдання може доручити розробку або виконання деяких процедур, завдань або дій іншим членам команди із завдання.

Обов'язки партнера із завдання

9. Партнер із завдання залишається в кінцевому рахунку відповідальним і, отже, підзвітним за дотримання вимог цього МСА. Формулювання «партнер із завдання несе відповідальність за...» використовується для тих вимог, згідно з якими партнеру із завдання дозволяється доручити розробку або виконання процедур, завдань або дій відповідним кваліфікованим членам команди із завдання або тим особам, що мають відповідний досвід. Щодо інших вимог

² МСА 200 «Загальні цілі незалежного аудитора та проведення аудиту відповідно до міжнародних стандартів аудиту», параграфи 15-16 та А20-А24

цей МСА прямо передбачає, що вимогу або відповідальність повинен виконувати та нести партнер із завдання, крім того, партнер із завдання може отримувати інформацію від фірми або інших членів команди із завдання. (див. параграфи А22–А25)

Дата набрання чинності

10. Цей МСА чинний для аудитів фінансової звітності за періоди, що починаються з 15 грудня 2022 року або після цієї дати.

Ціль

11. Ціллю аудитора є управління якістю на рівні завдання для отримання обґрунтованої впевненості в тому, що якість була досягнута таким чином, що:

- (а) аудитор виконав свої обов'язки аудитора і провів аудит відповідно до професійних стандартів і застосовних правових і нормативних вимог; і
- (б) виданий аудиторський звіт відповідає певним обставинам.

Визначення

12. У цьому МСА наступні терміни мають такі значення:

- (а) Партнер із завдання (Engagement partner)³ – це партнер або інша особа у фірмі, яка несе відповідальність за завдання та його виконання, за звіт, що надається від імені фірми, та чий повноваження і компетенція, за необхідності, підтверджені професійною організацією, регуляторним органом або відповідно до законодавства.
- (б) Перевірка якості завдання (Engagement quality review) – це об'єктивна оцінка значних суджень, які висловила команда із завдання, та висновків, яких вона дійшла щодо них, виконана відповідальним за перевірку якості завдання та завершена на дату звіту із завдання або раніше.
- (с) Відповідальний за перевірку якості завдання (Engagement quality reviewer) – партнер, інша особа у фірмі, або зовнішня особа, призначена фірмою для виконання перевірки якості завдання.
- (d) Команда із завдання (Engagement team) – це усі партнери та працівники, які виконують завдання з аудиту, та будь-які особи, які виконують процедури із завдання, виключаючи зовнішнього експерта з аудиту⁴ та внутрішніх аудиторів, які надають безпосередню допомогу у виконанні

³ Терміни «партнер із завдання», «партнер» та «фірма» в контексті державного сектора слід розуміти як посилання на їх еквіваленти, де це має місце.

⁴ МСА 620, «Використання роботи експерта аудитора», параграф 6 (а), визначає термін «експерт аудитора».

завдання. ⁵(див. параграфи A15–A25)

- (e) Фірма (Firm) – це одноосібний практикуючий фахівець, партнерство, корпорація або інший суб'єкт господарювання професійних бухгалтерів, або еквівалент у громадському секторі (див. параграф A26)
- (f) Мережева фірма (Network firm) – це фірма або суб'єкт господарювання, який належить до мережі фірми. (див. параграф A27)
- (g) Мережа (Network) – це більша за розміром структура: (див. параграф A27)
 - (i) призначена для співпраці та;
 - (ii) метою якої є спільна участь у розподілі прибутку чи витрат або яка перебуває у спільному володінні, під спільним контролем чи управлінням і має спільну політику та процедури контролю якості, спільну стратегію ведення бізнесу, використовує спільну торгову назву або значну частину професійних ресурсів.
- (h) Партнер (Partner) – це будь-яка фізична особа, уповноважена приймати від імені фірми зобов'язання щодо виконання завдання з надання професійних послуг.
- (i) Персонал (Personnel) – це партнери та працівники фірми.
- (j) Професійні стандарти (Professional standards) – це Міжнародні стандарти аудиту (МСА) та відповідні етичні вимоги.
- (k) Відповідні етичні вимоги (Relevant ethical requirements) – це принципи професійної етики та етичні вимоги, що застосовуються до професійних бухгалтерів при проведенні завдання з аудиту. Відповідні етичні вимоги зазвичай включають положення *Міжнародного Кодексу Ради з Міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (включаючи міжнародні стандарти незалежності)* (Кодекс РМСЕБ), що стосуються аудитів фінансової звітності, разом з більш суворими національними вимогами.
- (l) Захід реагування (щодо системи управління якістю) – це політика або процедури, розроблені і впроваджені фірмою для усунення одного або декількох ризиків якості:
 - (i) Політики – це заяви про те, що слід або не слід робити для усунення ризику (ризиків) якості. Такі заяви можуть бути

⁵ МСА 610 (переглянутий у 2013 році), «Використання роботи внутрішніх аудиторів», встановлює обмеження на використання прямої допомоги. У ньому також зазначається, що зовнішньому аудитору може бути заборонено законом або нормативними актами отримувати пряму допомогу від внутрішніх аудиторів. Тому, використання прямої допомоги обмежене ситуаціями, коли це дозволено.

задокументовані, прямо викладені в повідомленнях або матися на увазі в діях і рішеннях.

- (ii) Процедури – це дії для реалізації політики.
- (m) Працівники (Staff) – це фахівці, крім партнерів, включаючи будь-яких експертів, яких наймає фірма.

Вимоги

Відповідальність керівництва за управління та забезпечення якості аудитів

13. Партнер із завдання повинен взяти на себе спільну відповідальність за управління і досягнення якості завдання з аудиту, включаючи відповідальність за створення умов для виконання завдання, які підкреслюють культуру фірми і очікувану поведінку членів команди із завдання. При цьому партнер із завданням повинен бути достатньо і належним чином залучений протягом виконання завдання з аудиту, щоб у партнера із завдання була основа для визначення того, чи є зроблені істотні судження та висновки доречними з урахуванням характеру і обставин завдання. (див. параграфи A28–A37)
14. При створенні умов, описаних в параграфі 13, партнер із завдання повинен взяти на себе відповідальність за чіткі, послідовні та ефективні дії, які відображають важливість якості для фірми, а також встановлюють і повідомляють про очікувану поведінку членів команди із завдання, в тому числі підкреслюючи: (див. параграфи A30–A34)
 - (a) що всі члени команди із завдання несуть відповідальність за внесок в управління та досягнення якості на рівні виконання завдання;
 - (b) важливість професійної етики, цінностей і ставлення до членів команди із завдання;
 - (c) важливість відкритого і надійного спілкування всередині команди із завдання і здатності членів команди із завдання висловлювати побоювання, не зважаючи на ризик отримати покарання; і
 - (d) важливість того, щоб кожен член команди із завдання виявляв професійний скептицизм протягом всього часу виконання завдання з аудиту.
15. Якщо партнер із завдання доручає розробку або виконання процедур, завдань або дій, пов'язаних з вимогами цього МСА, іншим членам команди із завдання для надання допомоги партнеру із завдання в дотриманні вимог цього МСА, партнер із завдання повинен продовжувати нести загальну відповідальність за управління та досягнення якості аудиту залучаючись допомогою керівництва і нагляду за цими членами команди із завдання, а також аналізу їх роботи. (див. параграфи 9, A37)

Відповідні етичні вимоги, в тому числі ті, що стосуються незалежності

16. Партнер із завдання повинен мати уявлення про відповідні етичні вимоги, у тому числі ті, що стосуються незалежності, які застосовні з урахуванням характеру та обставин завдання з аудиту. (див. параграфи А38–А42, А48)
17. Партнер із завдання несе відповідальність за те, щоб інші члени команди із завдання знали про відповідні етичні вимоги, які застосовні з урахуванням характеру та обставин завдання з аудиту, а також відповідних політик або процедур фірми, включаючи ті, що стосуються: (див. параграфи А23–А25, А40–А44)
 - (а) виявлення, оцінки та усунення загроз дотримання відповідних етичних вимог, у тому числі тих, що пов'язані з незалежністю;
 - (б) обставини, які можуть призвести до порушення відповідних етичних вимог, у тому числі тих, що стосуються незалежності, та відповідальності членів команди із завдання, коли їм стає відомо про порушення; і
 - (с) обов'язки членів команди із завдання, коли їм стає відомо про факт недотримання суб'єктом господарювання законодавчих і нормативних актів.⁶
18. Якщо до відома партнера із завдання доходять питання, що вказують на загрозу дотриманню відповідних етичних вимог, партнер із завдання повинен оцінити загрозу шляхом дотримання політики або процедур фірми, використовуючи відповідну інформацію від фірми, команди із завдання або з інших джерел, і вжити відповідні заходи. (див. параграфи А43–А44)
19. Партнер із завдання повинен зберігати пильність під час виконання аудиторського завдання, спостерігати і, при необхідності, проводити дослідження щодо порушень відповідних етичних вимог або відповідних політик або процедур фірми членами команди із завдання. (див. параграф А45)
20. Якщо до відома партнера із завдання через систему управління якістю фірми або з інших джерел доходить інформація про те, що відповідні етичні вимоги, застосовні до характеру і обставин завдання з аудиту, не були виконані, партнер із завдання, проконсультувавшись з іншими співробітниками фірми, повинен вчинити відповідні дії. (див. параграф А46)
21. До дати отримання аудиторського висновку, партнер із завдання повинен взяти на себе відповідальність за визначення того, чи було дотримано відповідні етичні вимоги, в тому числі ті, що пов'язані з незалежністю. (див. параграфи А38 і А47)

⁶ МСА 250 (переглянутий), «Розгляд законодавчих та нормативних актів під час аудиту фінансової звітності»

Прийняття та продовження стосунків з клієнтами та завдань з аудиту

22. Партнер із завдання повинен визначити, що політика або процедури фірми щодо прийняття та продовження стосунків з клієнтами і завдань з аудиту дотримувалися, і що висновки, зроблені стосовно цього, є належними. (див. параграфи А49–А52, А58)
23. Партнер із завдання повинен враховувати інформацію, отриману в процесі прийняття і продовження, при плануванні і виконанні завдання з аудиту відповідно до певних МСА і відповідно до вимог цього МСА. (див. параграфи А53–А56)
24. Якщо команді із завдання стає відома інформація, яка могла б змусити фірму відмовитися від виконання завдання з аудиту, якби ця інформація була відома фірмі до прийняття або продовження стосунків з клієнтом або конкретного завдання, партнер із завдання повинен негайно повідомити цю інформацію фірмі, щоб фірма і партнер із завдання могли прийняти необхідні заходи. (див. параграф А57)

Ресурси завдання

25. Партнер із завдання повинен визначити, що команді із завдання своєчасно виділяються або надаються достатні і належні ресурси для виконання завдання, беручи до уваги характер і обставини завдання з аудиту, політику або процедури фірми і будь-які зміни, які можуть виникнути в ході виконання завдання. (див. параграфи А59–А70, А73–А74, А79)
26. Партнер із завдання повинен визначити, що члени команди із завдання, а також будь-які зовнішні експерти аудитора і внутрішні аудиторів, які надають безпосередню допомогу, які не є частиною команди із завдання, разом володіють відповідною компетенцією і можливостями, включаючи достатній час, для виконання завдання з аудиту. (див. параграфи А62, А71–А74)
27. Якщо в результаті виконання вимог, викладених у параграфах 25 і 26, партнер із завдання визначає, що надані або доступні ресурси недостатні або недоречні в обставинах конкретного завдання з аудиту, партнер із завдання повинен вчинити відповідні дії, в тому числі зв'язатися з відповідними особами, стосовно необхідності виділення або надання додаткових або альтернативних ресурсів для виконання завдання. (див. параграфи А75–А78)
28. Партнер із завдання повинен взяти на себе відповідальність за належне використання ресурсів, виділених або наданих команді із завдання, з урахуванням характеру та обставин завдання з аудиту. (див. параграфи А63–А69)

Виконання завдання

Керівництво, нагляд та перевірка

29. Партнер із завдання повинен взяти на себе відповідальність за керівництво і

нагляд за членами команди із завдання, а також за аналіз їх роботи. (див. параграф А80)

30. Партнер із завдання повинен визначити, що характер, терміни та обсяг керівництва, нагляду та перевірки: (див. параграфи А81–А89, А94–А97)
- (а) заплановані ⁷та виконуються відповідно до політики або процедур фірми, професійних стандартів та застосовних правових і нормативних вимог; і
 - (б) реагують на характер і обставини завдання з аудиту, а також на ресурси, виділені або надані фірмою команди із завдання.
31. Партнер із завданням повинен переглядати документацію по аудиту у певний час в ході виконання завдання з аудиту, включаючи аудиторську документацію, що стосується: (див. параграфи А90–А93)
- (а) важливих питань;⁸
 - (б) істотних суджень, в тому числі тих, що стосуються складних або спірних питань, виявлених в ході виконання завдання з аудиту, і зроблених висновків; і
 - (с) інших питань, які, на професійну думку партнера із завдання, мають відношення до обов'язків партнера із завдання.
32. На дату аудиторського висновку або до цієї дати партнер із завдання повинен визначити, шляхом аналізу документації з аудиту та обговорення з командою із завдання, що були отримані достатні належні аудиторські докази на підтримку зроблених висновків і для публікації аудиторського висновку. (див. параграфи А90–А94)
33. Перед датуванням аудиторського висновку партнер із завдання повинен перевірити фінансову звітність та аудиторський висновок, включаючи, якщо застосовно, опис ключових питань аудиту ⁹і відповідну аудиторську документацію, щоб визначити, чи буде підготовлений звіт відповідати певним обставинам.¹⁰
34. Партнер із завдання повинен перевірити, до моменту публікації, офіційні письмові повідомлення керівництву, особам, наділеним керівними повноваженнями, або регулюючим органам. (див. параграф А98)

⁷ МСА 300, «Планування аудиту фінансової звітності», параграф 11

⁸ МСА 230, «Аудиторська документація», параграф 8 (с)

⁹ МСА 701, «Повідомлення інформації з ключових питань аудиту в звіті незалежного аудитора»

¹⁰ МСА 700 (переглянутий), «Формування думки та складання звіту щодо фінансової звітності» або МСА 705 (переглянутий), «Модифікації думки у звіті незалежного аудитора»

Консультація

35. Партнер із завдання повинен: (див. параграфи A99–A102)
- (a) взяти на себе відповідальність за те, щоб команда із завдання проводила консультації по:
 - (i) складних або спірних питаннях і питаннях, за якими політика або процедури фірми вимагають консультацій; і
 - (ii) інших питаннях, які, на професійну думку партнера із завдання, вимагають консультацій;
 - (b) визначити, що члени команди із завдання провели відповідні консультації під час виконання завдання з аудиту, як всередині команди із завдання, так і між командою із завдання та іншими особами на відповідному рівні всередині або за межами фірми;
 - (c) визначити, що характер і обсяг таких консультацій, а також висновки, що випливають з них, узгоджені зі стороною, з якою проводилися консультації; і
 - (d) визначити, що узгоджені висновки були реалізовані.

Перевірка якості завдання

36. Для проведення завдань з аудиту, для яких потрібна перевірка якості завдання, партнер із завдання повинен: (див. параграф A103)
- (a) визначити, що був призначений відповідальний за перевірку якості завдання;
 - (b) співпрацювати з відповідальним за перевірку якості завдання та інформувати інших членів команди із завдання про їх відповідальність за це;
 - (c) обговорювати важливі питання та істотні судження, що виникають в ході виконання завдання з аудиту, в тому числі ті, які були виявлені в ході перевірки якості завдання, з відповідальним за перевірку якості завдання; та
 - (d) не датовати звіт аудитора до завершення перевірки якості виконання завдання. (див. параграфи A104–A106)

Розбіжності в думках

37. Якщо виникають розбіжності всередині команди із завдання або між командою із завдання та відповідальним за перевірку якості завдання або особами, які здійснюють діяльність в рамках системи управління якістю фірми, включаючи тих, хто надає консультації, команда із завдання повинна слідувати політиці або процедурам фірми для розгляду і вирішення таких

розбіжностей.(див. параграфи А107–А108)

38. Партнер із завдання повинен:

- (а) взяти на себе відповідальність за розгляд і вирішення розбіжностей у думках відповідно до політики або процедур фірми;
- (б) визначити, що зроблені висновки задокументовані і реалізовані; і
- (с) не датувати аудиторський висновок до тих пір, поки не будуть усунені всі розбіжності.

Моніторинг та відновлення

39. Партнер із завдання несе відповідальність за: (див. параграфи А109–А112)

- (а) отримання інформації з процесу моніторингу та виправлення, яку надає фірма, включаючи, якщо доречно, інформацію з процесу моніторингу та відновлення мережі та мережевих фірм;
- (б) визначення актуальності та впливу на завдання з аудиту інформації, згаданої в параграфі 39(а), та вжиття відповідних заходів; і
- (с) збереження пильності протягом часу виконання завдання з аудиту щодо інформації, яка може мати відношення до процесу моніторингу та виправлення фірми, і повідомлення такої інформації особам, відповідальним за цей процес.

Прийняття на себе спільної відповідальності за управління та забезпечення якості

40. До датування звіту аудитора, партнер із завдання повинен визначити, що партнер із завдання взяв на себе спільну відповідальність за управління і досягнення якості завдання з аудиту. При цьому партнер із завдання повинен визначити, що: (див. параграфи А113–А116)

- (а) участь партнера із завдання була достатньою і належною протягом часу виконання завдання з аудиту, так що у партнера із завдання була основа для визначення того, що зроблені істотні судження та висновки є належними з урахуванням характеру і обставин завдання; і
- (б) характер і обставини завдання з аудиту, будь-які зміни в ньому, а також відповідні політики або процедури фірми були прийняті до уваги при дотриманні вимог цього МСА.

Документація

41. При застосуванні МСА 230 ¹¹, аудитор повинен включити в аудиторську документацію: (див. параграфи А117–А120)

- (а) виявлені питання, відповідні обговорення з персоналом і висновки, зроблені щодо:

¹¹ МСА 230, параграфи 8-11 і А6

- (i) виконання обов'язків, пов'язаних з відповідними етичними вимогами, в тому тими, що пов'язані з незалежністю.
 - (ii) прийняття і продовження стосунків з клієнтом і завдання з аудиту.
- (b) характер і обсяг консультацій, проведених в ході виконання завдання з аудиту, а також висновки, зроблені на їх основі, і те, як такі висновки були реалізовані.
 - (c) якщо завдання з аудиту підлягає перевірці якості завдання, перевірка якості завдання була завершена на дату аудиторського висновку або до неї.

Додаток та інші пояснювальні матеріали

Сфера застосування цього МСА (див. параграф 1)

A1. Цей МСА застосовується до всіх аудитів фінансової звітності, включаючи аудити фінансової звітності групи. У МСА 600 ¹²розглядаються особливі міркування, застосовні до аудиту фінансової звітності групи і при залученні аудиторів компонентів. МСА 600, адаптований у міру необхідності в даних обставинах, також може бути використаний при аудиті фінансової звітності, коли до складу команди із завдання входять співробітники іншої фірми. Наприклад, МСА 600 може бути використаний при залученні такої особи для участі в інвентаризації, інспекції основних засобів або виконання аудиторських процедур в загальному сервісному центрі у віддаленому місці.

Система управління якістю фірми і роль команди із завдання (див. параграфи 2-9)

- A2. МСУЯ 1 стосується відповідальності фірми за розробку, впровадження та експлуатацію своєї системи управління якістю.
- A3. Фірми або національні вимоги можуть використовувати різну термінологію або рамки для опису компонентів системи управління якістю. Національні вимоги, що стосуються обов'язків фірми з розробки, впровадження та експлуатації системи управління якістю, які настільки ж вимогливі, як і МСУЯ 1, коли вони стосуються вимог МСУЯ 1 і накладають на фірму зобов'язання по досягненню мети МСУЯ 1.

Обов'язки команди із завдання, пов'язані з системою управління якістю фірми (див. параграф 4)

- A4. Управління якістю на рівні завдання підтримується системою управління якістю фірми і ґрунтується на конкретному характері і обставинах завдання з аудиту. Згідно з МСУЯ 1 фірма несе відповідальність за передачу інформації,

¹² МСА 600, «Особливі положення щодо аудитів фінансової звітності групи (включаючи роботу аудиторів компонентів)»

яка дозволяє команді із завдання розуміти і виконувати свої обов'язки, пов'язані з виконанням зобов'язань. Наприклад, такі повідомлення можуть стосуватися політики або процедур для проведення консультацій з призначеними особами в певних ситуаціях, пов'язаних зі складними технічними або етичними питаннями, або для залучення призначених фірмою експертів до конкретних завдань для виконання аудиторських процедур, пов'язаних з конкретними питаннями (наприклад, фірма може вказати, що призначені фірмою кредитні експерти повинні брати участь в аудиті очікуваних резервів на можливі втрати по кредитах при аудиті фінансових установ).

- A5. Заходи реагування на рівні фірми можуть включати політики або процедури, встановлені мережею або іншими фірмами, структурами або організаціями в рамках тієї ж мережі (вимоги до мережі або мережевих послуг описані далі в МСУЯ 1 в розділі «Вимоги до мережі або мережевих послуг»¹³). Вимоги цього МСА засновані на передумові, що фірма несе відповідальність за вжиття необхідних заходів, що дозволяють командам із завдання впроваджувати або використовувати мережеві вимоги або мережеві служби в рамках завдання з аудиту (наприклад, вимога використовувати методологію аудиту, розроблену для використання мережевою фірмою). Відповідно до МСУЯ 1 фірма несе відповідальність за визначення того, наскільки вимоги до мережі або мережеві послуги відповідають системі управління якістю фірми і враховуються в ній.¹⁴
- A6. Деякі заходи реагування на ризики якості на рівні фірми не виконуються на рівні завдання, але, тим не менш, мають значення при дотриманні вимог цього МСА. Наприклад, відповіді на рівні фірми, від яких може залежати команда із завдання при виконанні вимог цього МСА, включають:
- процеси підбору персоналу та професійної підготовки;
 - додатки інформаційних технологій (ІТ), які підтримують моніторинг незалежності фірми;
 - розробка ІТ-додатків, які підтримують прийняття та продовження стосунків з клієнтами та завдань з аудиту; і
 - розробка методології аудиту та відповідних інструментів і керівних вказівок щодо впровадження.
- A7. Через специфічний характер і обставини кожного завдання з аудиту, а також зміни, які можуть відбутися в ході виконання завдання з аудиту, фірма не може визначити всі ризики якості, які можуть виникнути на рівні завдання, або викласти всі відповідні і належні заходи реагування. Відповідно, команда із завдання застосовує професійне судження при визначенні того, чи слід розробляти і впроваджувати відповідні заходи, крім тих, які викладені в

¹³ МСУЯ 1, параграф 49 (b)

¹⁴ МСУЯ 1, параграф 49 (a)

політиці або процедурах фірми, на рівні завдання для досягнення мети цього МСА.¹⁵

- A8. На рішення команди із завдання про те, чи необхідні заходи реагування на рівні завдання (і, якщо так, то які ці заходи реагування), впливають вимоги цього МСА, розуміння командою із завдання характеру і обставин завдання, а також будь-які зміни в ході виконання завдання з аудиту. Наприклад, під час виконання завдання можуть виникнути непередбачувані обставини, які можуть змусити партнера із завдання запросити залучення персоналу з відповідним досвідом на додаток до тих, хто був спочатку призначений або наданий.
- A9. Відносний баланс зусиль команди із завдання, спрямованих на дотримання вимог цього МСА (тобто між впровадженням заходів реагування фірми і розробкою і впровадженням заходів реагування для конкретного завдання, крім тих, які викладені в політиці або процедурах фірми), може варіюватися. Наприклад, фірма може розробити програму аудиту, яка буде використовуватися в обставинах, що застосовуються до завдання з аудиту (наприклад, програма аудиту для конкретної галузі). Крім визначення термінів і обсягу процедур, які повинні бути виконані, може бути незначною або відсутньою необхідність в додаванні додаткових аудиторських процедур в програму аудиту на рівні завдання. В якості альтернативи, дії команди із завдання, відповідно до вимог цього МСА до ефективності завдання, можуть бути більше зосереджені на розробці і реалізації заходів реагування на рівні завдання з урахуванням специфіки і обставин завдання (наприклад, планування і виконання процедур для усунення ризиків суттєвих викривлень, не передбачених програмами аудиту фірми).
- A10. Зазвичай команда із завдання може залежати від політики або процедур фірми в дотриманні вимог цього МСА, якщо тільки:
- розуміння або практичний досвід команди із завдання вказують на те, що політика або процедури фірми не будуть ефективно враховувати характер і обставини завдання; або
 - Інформація, надана фірмою або іншими сторонами про ефективність такої політики або процедур, свідчить про зворотне (наприклад, інформація, надана в результаті моніторингової діяльності фірми, зовнішніх інспекцій або інших відповідних джерел, вказує на те, що політика або процедури фірми є неефективними).
- A11. Якщо партнеру із завдання стає відомо (в тому числі завдяки отриманню інформації від інших членів команди із завдання), що заходи реагування фірми на ризики якості неефективні в контексті конкретного завдання або партнер із завдання не може залежати від політики та процедур фірми,

¹⁵ МСА 200 вимагає, щоб аудитор застосовував професійне судження при плануванні та проведенні аудиту фінансової звітності.

партнер із завдання негайно повідомляє таку інформацію фірмі згідно з параграфом 39(с), оскільки така інформація має відношення до процесу моніторингу та виправлення фірми. Наприклад, якщо член команди із завдання визначає, що програма аудиту має слабе місце в системі безпеки, своєчасна передача такої інформації відповідному персоналу дозволяє фірмі зробити кроки з оновлення та повторного випуску програми аудиту. Див. також параграф А70 що стосується достатніх і належних ресурсів.

Інформація, що стосується управління якістю на рівні завдання (див. параграф 6)

A12. Дотримання вимог інших МСА може забезпечити інформацію, що має відношення до управління якістю на рівні завдання. Наприклад, розуміння суб'єкту господарювання та його оточення, передбаченого МСА 315 (переглянутий в 2019 році), ¹⁶забезпечує інформацію, яка може мати відношення до дотримання вимог цього МСА. Така інформація може мати відношення до визначення:

- характеру ресурсів, які необхідно використовувати для конкретних областей аудиту, таких як використання досить досвідчених членів групи в областях з високим ризиком або залучення експертів для вирішення складних питань;
- обсягу ресурсів, що виділяються на конкретні області аудиту, наприклад кількість членів команди, призначених для участі в інвентаризації в декількох місцях;
- характеру, часу та обсягу перевірки роботи, виконаної членами групи, на основі оцінених ризиків суттєвих викривлень; або
- розподілу передбачених у бюджеті аудиторських годин, у тому числі виділення більшого часу і часу більш досвідчених членів команди із завдання на ті області, де існує більше ризиків істотних викривлень або виявлені ризики оцінюються як більш високі.

Можливість масштабування (див. параграфи 2, 8)

A13. У невеликій фірмі політика або процедури фірми можуть призначити партнера із завдання від імені фірми для розробки багатьох заходів реагування на ризики фірми в області якості, оскільки це може бути більш ефективним підходом до розробки та впровадження заходів реагування в рамках системи управління якістю фірми. Крім того, політика або процедури меншої фірми можуть бути менш формальними. Наприклад, у невеликій фірмі з відносно малою кількістю завдань з аудиту фірма може вирішити, що немає необхідності створювати загально-фірмову систему контролю незалежності, і, скоріше, незалежність буде контролюватися на рівні окремого завдання партнером із завдання.

¹⁶ МСА 315 (переглянутий у 2019 році), «Ідентифікація та оцінювання ризиків суттєвого викривлення»

A14. Вимоги, що стосуються керівництва, контролю та аналізу роботи інших членів команди із завдання, актуальні тільки в тому випадку, якщо в команді із завдання є інші члени, крім партнера із завдання.

Визначення

Команда із завдання (див. параграф 12 (d))

A15. Команда із завдання може бути організована різними способами. Наприклад, члени команди із завдання можуть бути разом або в різних географічних точках, можуть бути організовані в групи по виконуваний ними діяльності. Незалежно від того, як організована команда із завдання, будь-яка особа, яка виконує аудиторські процедури ¹⁷ в рамках виконання завдання з аудиту, є членом команди із завдання.

A16. Визначення команди із завдання зосереджується на особах, які виконують аудиторські процедури в рамках завдання з аудиту. Аудиторські докази, які необхідні для підтвердження думки аудитора та звіту, в основному, отримані в результаті аудиторських процедур, виконаних в ході аудиту.¹⁸ Аудиторські процедури включають процедури оцінки ризиків ¹⁹ і додаткові аудиторські процедури.²⁰ Як пояснюється в МСА 500, аудиторські процедури включають перевірку, спостереження, підтвердження, перерахунок, повторне виконання, аналітичні процедури і запит, дуже часто виконується кілька з вищезазначених дій одночасно.²¹ Інші МСА можуть також включати конкретні процедури отримання аудиторських доказів, наприклад, МСА 520.²²

A17. До складу команди із завдання входять співробітники, а також інші особи, які виконують аудиторські процедури, з:

(a) мережевої фірми; або

(b) фірми, яка не є мережевою фірмою або іншим постачальником послуг.²³

Наприклад, співробітник іншої фірми може виконувати аудиторські процедури щодо фінансової інформації компонента в рамках завдання з аудиту групи, бути присутнім при інвентаризації або віддалено інспектувати фізичні основні засоби.

A18. До складу команди із завдання можуть також входити співробітники центрів надання послуг, які виконують аудиторські процедури. Наприклад, може бути

¹⁷ МСА 500, «Аудиторські докази», параграф A10

¹⁸ МСА 200, параграф A30

¹⁹ МСА 315 (переглянутий у 2019 році) містить вимоги, що стосуються процедур оцінки ризиків.

²⁰ МСА 330, «Дії аудитора у відповідь на оцінені ризики» містить вимоги, що стосуються подальших аудиторських процедур, включаючи перевірки процедур з контролю та процедур по суті.

²¹ МСА 500, параграфи A14-A25

²² МСА 520, «Аналітичні процедури»

²³ МСУЯ 1, параграф 16 (v)

визначено, що конкретні завдання, які є повторюваними або спеціалізованими за своїм характером, будуть виконуватися групою персоналу відповідної кваліфікації, і тому до складу робочої групи входять такі особи. Центри надання послуг можуть бути створені фірмою, мережею або іншими фірмами, структурами або організаціями в рамках тієї ж мережі. Наприклад, централізована функція може використовуватися для полегшення процедур зовнішнього підтвердження.

- A19. До складу команди із завдання можуть входити особи із досвідом в спеціалізованій галузі бухгалтерського обліку або аудиту, які виконують аудиторські процедури за завданням з аудиту, наприклад, особи з досвідом в області обліку податків на прибуток або аналізу складної інформації, отриманої за допомогою автоматизованих інструментів і методів з метою виявлення незвичайних або несподіваних взаємозв'язків. Фізична особа не є членом команди із завдання, якщо участь цієї особи в процесі виконання завдання обмежується консультацією. Консультації розглядаються в параграфах 35 і A99–A102.
- A20. Якщо завдання з аудиту підлягає перевірці якості завдання, відповідальний за перевірку якості завдання та будь-які інші особи, які виконують перевірку якості завдання, не є членами команди із завдання. До таких осіб можуть пред'являтися особливі вимоги щодо незалежності.
- A21. Внутрішній аудитор, який надає безпосередню допомогу, і зовнішній експерт аудитора, чия робота використовується в завданні, не є членами команди із завдання.²⁴ МСА 610 (переглянутий) 2013 року і МСА 620 містять вимоги і рекомендації для аудитора при залученні роботи внутрішніх аудиторів в якості прямої допомоги або при залученні зовнішнього експерта, відповідно. Дотримання цих МСА вимагає від аудитора отримання достатніх належних аудиторських доказів роботи, виконаної внутрішнім аудитором, що надає безпосередню допомогу, і виконання аудиторських процедур щодо роботи експерта аудитора.

Обов'язки партнера із завдання (див. параграфи 9, 12 (d))

- A22. Коли цей МСА прямо передбачає, що партнер із завдання повинен виконати вимогу або відповідальність, партнеру із завдання може знадобитися отримати інформацію від фірми або інших членів команди із завдання для виконання вимоги (наприклад, інформація для прийняття необхідного рішення або судження). Наприклад, партнер із завдання повинен визначити, що члени команди із завдання колективно володіють відповідною компетенцією і можливостями для виконання завдання з аудиту. Щоб прийняти рішення про те, чи відповідають компетентність і можливість команди із завдання, партнеру із завдання може знадобитися використовувати інформацію, зібрану командою із завдання або з системи управління якістю

²⁴ Див. МСА 620, параграфи 12-13 і МСА 610 (переглянутий в 2013 році), параграфи 21-25.

фірми.

Застосування чіткої політики або процедур членами команди із завдання (див. параграфи 9, 12 (d),17)

A23. У контексті системи управління якістю фірми члени команди із завдання фірми несуть відповідальність за впровадження політики або процедур фірми, застосованих до завдання з аудиту. Оскільки члени команди із завдання з іншої фірми не є ні партнерами, ні співробітниками фірми партнера із завдання, на них може не поширюватися система управління якістю фірми або політика або процедури фірми. Крім того, політика або процедури іншої фірми можуть відрізнятися від політики або процедур фірми партнера із завдання. Наприклад, політика або процедури, що стосуються керівництва, нагляду та перевірки, можуть відрізнятися, особливо коли інша фірма знаходиться в юрисдикції з іншою правовою системою, мовою або культурою, ніж фірма партнера із завдання. Відповідно, якщо до складу команди із завдання входять особи з іншої фірми, фірмі або партнеру із завдання можуть знадобитися різні дії для реалізації політики або процедур фірми щодо роботи цих осіб.

A24. Зокрема, політика або процедури фірми можуть вимагати від фірми або партнера із завдання прийняття дій, відмінних від дій, застосованих до персоналу, при отриманні розуміння того, чи фізична особа з іншої фірми:

- Володіє відповідною компетенцією і можливостями для виконання завдання з аудиту. Наприклад, фізична особа не є предметом процесів найму і навчання фірми, і тому в політиці або процедурах фірми може бути зазначено, що це визначення може бути зроблено за допомогою інших дій, таких як отримання інформації від іншої фірми або органу з ліцензування або реєстрації. Параграфи 19 та A38 МСА 600 містять рекомендації щодо отримання розуміння компетентності та можливостей аудиторів компонентів.
- Розуміє етичні вимоги, які мають відношення до завдання з аудиту групи. Наприклад, особа не буде проходити навчання фірми стосовно політики або процедур фірми щодо відповідних етичних вимог. У політиці або процедурах фірми може зазначатися, що це розуміння досягається за допомогою інших дій, таких як надання інформації, посібників або підручників, що містять положення відповідних етичних вимог, застосованих до завдання з аудиту, окремій особі.
- Підтвердить незалежність. Наприклад, особи, які не є персоналом, можуть не мати можливості заповнювати декларації про незалежність безпосередньо в системах незалежності фірми. У політиці або процедурах фірми може зазначатись, що такі особи можуть надати докази своєї незалежності щодо завдання з аудиту іншими способами, такими як письмове підтвердження.

A25. Коли політика або процедури фірми вимагають виконання певних дій за певних обставин (наприклад, консультації з певного питання), може

знадобитися, щоб відповідна політика або процедури фірми були доведені до відома осіб, які не є персоналом. Такі особи потім можуть попередити партнера із завдання, якщо виникнуть такі обставини, і це дозволяє партнеру із завдання дотримуватися політики або процедури фірми. Наприклад, в ²⁵рамках завдання з аудиту групи, якщо аудитор компонента виконує аудиторські процедури щодо фінансової інформації компонента і виявляє складне або спірне питання, яке має відношення до фінансової звітності групи і підлягає узгодженню відповідно до політики або процедур аудитора групи, аудитор компонента може попередити команду із завдання групи стосовно цього питання.

Фірма (див. параграф 12 (е))

A26. Визначення терміну «фірма» у відповідних етичних вимогах може відрізнятися від визначення, наведеного в цьому МСА.

«Мережа» і «мережева фірма» (див. параграфи 12 (f) -12(g))

A27. Визначення термінів «мережа» або «мережева фірма» у відповідних етичних вимогах можуть відрізнятися від тих, які викладені в цьому МСА. Кодекс РМСЕБ також містить рекомендації щодо термінів «мережа» та «мережева фірма». Мережі та інші мережеві фірми можуть бути структуровані різними способами і у всіх випадках вони є зовнішніми по відношенню до фірми. Положення цього МСА щодо мереж також застосовуються до будь-яких структур або організацій, які не є частиною фірми, але які існують всередині мережі.

Відповідальність керівництва за управління та забезпечення якості аудитів

(див. параграфи 13-15)

Прийняття на себе спільної відповідальності за управління та забезпечення якості

A28. Відповідно до МСУЯ 1, фірма повинна встановити цілі в області якості, які стосуються управління та керівництва фірми, які підтримують розробку, впровадження та функціонування системи управління якістю. Відповідальність партнера із завдання за управління і досягнення якості підтримується корпоративною культурою, для якої якість є пріоритетною. Відповідно до вимог параграфів 13 і 14 цього МСА, партнер із завдання може безпосередньо спілкуватися з іншими членами команди із завдання і посилювати це спілкування шляхом особистої поведінки і дій (наприклад, подаючи приклад). Культура, в якій якість є пріоритетною, додатково формується і зміцнюється членами команди із завдання, оскільки вони демонструють очікувану поведінку при виконанні завдання.

Можливість масштабування

A29. Характер і обсяг дій партнера з аудиту, спрямованих на демонстрацію важливості якості для фірми, можуть залежати від безлічі факторів,

²⁵ Див. параграф 35.

включаючи розмір, структуру, географічну розкиданість і складність фірми та команди із завдання, а також характер і обставини завдання з аудиту. У випадку невеликої команди із завдання з кількома членами, може бути достатньо впливу на бажану культуру за допомогою прямої взаємодії та поведінки, тоді як для більшої команди із завдання, яка розосереджена по багатьох місцях, може знадобитися більш формальне спілкування.

Достатня і належна участь

A30. Участь партнера із завдання в достатній і належній мірі протягом усього періоду виконання завдання з аудиту може бути продемонстровано різними способами, в тому числі, шляхом:

- прийняття на себе відповідальності за характер, терміни і обсяг керівництва і нагляду за членами команди із завдання, а також за аналіз їх роботи відповідно до вимог цього МСА; і
- варіювання характеру, часу і обсягу такого керівництва, нагляду і перевірки в контексті характеру і обставин завдання.

Комунікація

A31. Комунікація - це засіб, за допомогою якого команда із завдання своєчасно ділиться відповідною інформацією відповідно до вимог цього МСА, тим самим сприяючи досягненню якості завдання з аудиту. Комунікація може здійснюватися між членами команди із завдання, а також з:

- (a) фірмою (наприклад, особи, які здійснюють діяльність в рамках системи управління якістю фірми, включаючи осіб, на яких покладена кінцева або оперативна відповідальність за систему управління якістю фірми);
- (b) іншими особами, які беруть участь в аудиті (наприклад, внутрішні аудиторі, які надають безпосередню допомогу, ²⁶або зовнішній експерт аудитора²⁷); і
- (c) сторонами, які є зовнішніми по відношенню до фірми (наприклад, керівництво, особи, що відповідають за управління, або регулюючі органи).

A32. Характер та обставини завдання з аудиту можуть вплинути на рішення партнера із завданням щодо належних засобів ефективної комунікації з членами команди із завдання. Наприклад, для підтримки належного керівництва, контролю та аналізу фірма може використовувати ІТ-додатки для полегшення комунікації між членами команди із завдання, коли вони виконують роботу в різних географічних точках.

²⁶ МСА 610 (переглянутий у 2013 році), параграф A41.

²⁷ Див. МСА 620, параграфи 11(c) і A30.

Професійний скептицизм (див. параграф 7)

- A33. Партнер із завдання несе відповідальність за те, щоб підкреслити важливість того, щоб кожен член команди із завдання проявляв професійний скептицизм протягом усього періоду виконання завдання з аудиту. Умови, властиві деяким завданням з аудиту, можуть чинити тиск на команду із завдання, що може перешкоджати належному прояву професійного скептицизму при розробці та виконанні аудиторських процедур та оцінці аудиторських доказів. Відповідно, при розробці загальної стратегії аудиту відповідно до МСА 300, команді із завдання, можливо, буде потрібно розглянути питання про те, чи існують такі умови в завданні з аудиту, і якщо так, то які дії фірми або команди із завдання, можливо, будуть потрібні для усунення таких перешкод.
- A34. Перешкоди для прояву професійного скептицизму на рівні завдання можуть включати, але не обмежуватися наступним:
- Бюджетні обмеження, які можуть перешкоджати використанню достатньо досвідчених або технічно кваліфікованих ресурсів, включаючи експертів, необхідних для проведення аудитів організацій, коли технічні знання або спеціальні навички необхідні для ефективного розуміння, оцінки ризиків і реагування на них, а також для обґрунтованого опитування керівництва.
 - Стислі терміни, які можуть негативно вплинути на поведінку тих, хто виконує роботу, а також тих, хто керує, контролює і перевіряє. Наприклад, зовнішня нестача часу може створити обмеження для ефективного аналізу складної інформації.
 - Відсутність співпраці або надмірний тиск з боку керівництва, що може негативно позначитися на здатності команди із завдання вирішувати складні або спірні питання.
 - Недостатнє розуміння організації та її оточення, її системи внутрішнього контролю та застосовної системи фінансової звітності, що може обмежити здатність команди із завдання виносити належні судження та обґрунтовано ставити під сумнів твердження керівництва.
 - Труднощі в отриманні доступу до записів, об'єктів, певних співробітників, клієнтів, постачальників або інших осіб, які можуть привести до того, що команда із завдання буде упереджено підходити до вибору джерел аудиторських доказів і шукати аудиторські докази з джерел, які більш легкодоступні.
 - Надмірна залежність від автоматизованих інструментів і методів, що може привести до того, що команда із завдання не буде критично оцінювати аудиторські докази.
- A35. Несвідомі або свідомі упередження аудитора можуть вплинути на професійні судження команди із завдання, в тому числі, наприклад, при розробці і

виконанні аудиторських процедур або оцінці аудиторських доказів. Приклади неусвідомлених упереджень аудитора, які можуть перешкоджати прояву професійного скептицизму і, отже, обґрунтованості професійних суджень, винесених аудиторською групою відповідно до вимог цього МСА, можуть включати:

- Упередженість щодо доступності – тенденція надавати більше значення подіям або досвіду, які відразу приходять на думку або легко доступні, ніж тим, які такими не є.
- Упередженість сприйняття – тенденція надавати більше значення інформації, що підтверджує існуюче переконання, ніж інформації, яка суперечить цьому переконанню або ставить його під сумнів.
- Групове мислення – тенденція мислити або приймати рішення як група, що перешкоджає прояву творчості або індивідуальної відповідальності.
- Упередженість щодо надмірної впевненості – тенденція переоцінювати власну здатність точно оцінювати ризики або інші судження або рішення.
- Упередженість щодо прив'язки – тенденція використовувати початкову частину інформації в якості якоря, в порівнянні з яким подальша інформація оцінюється неадекватно.
- Упередженість щодо автоматизації – це тенденція віддавати перевагу результатам, отриманим від автоматизованих систем, навіть коли людські міркування або суперечлива інформація викликають питання щодо того, чи є такий результат надійним або належним для досягнення мети.

A36. Можливі дії команди із завдання для усунення перешкод для прояву професійного скептицизму на рівні завдання, можуть включати:

- Збереження пильності щодо змін в характері або обставинах завдання з аудиту, які вимагають додаткових або інших ресурсів для виконання завдання, і запитування додаткових або інших ресурсів у тих осіб у фірмі, які відповідають за розподіл ресурсів для виконання завдання.
- Чітке попередження команди із завдання про випадки або ситуації, коли вразливість до несвідомих або свідомих упереджень аудитора може бути більшою (наприклад, в областях, що вимагають більш суворого судження), і підкреслення важливості звернення за порадою до більш досвідчених членів команди із завдання при плануванні і виконанні аудиторських процедур.
- Зміна складу команди із завдання, наприклад, запит про те, щоб більш досвідчені співробітники, що володіють більшою кількістю навичок, знаннями або спеціальними знаннями, були призначені для виконання завдання.

- Залучення більш досвідчених членів команди із завдання при роботі з членами керівництва, з якими важко або складно взаємодіяти.
- Залучення членів команди із завдання, що володіють спеціальними навичками і знаннями, або експерта аудитора для надання допомоги команді із завдання в складних або суб'єктивних областях аудиту.
- Зміна характеру, часу і обсягу керівництва, нагляду або перевірки шляхом залучення більш досвідчених членів команди із завдання, більш частого особистого нагляду або більш поглиблених оглядів певних робочих документів для:
 - складних або суб'єктивних областей аудиту;
 - областей, які створюють ризики для досягнення якості завдання з аудиту;
 - областей з ризиком шахрайства; і
 - виявленого або підозрюваного недотримання законів або нормативних актів.
- Встановлення очікувань для:
 - менш досвідчених членів команди із завдання, щоб вони часто і своєчасно зверталися за консультацією до більш досвідчених членів команди із завдання або партнера із завдання; і
 - більш досвідчених членів команди із завдання, щоб вони були доступні для менш досвідчених членів команди із завдання протягом усього часу виконання завдання з аудиту і позитивно та своєчасно реагувати на їх ідеї, прохання про пораду або надання допомоги.
- Спілкування з особами, наділеними керівними повноваженнями, коли керівництво чинить невинуватий тиск або команда із завдання зазнає труднощів з отриманням доступу до записів, об'єктів, певних співробітників, клієнтів, постачальників або інших осіб, у яких можуть бути запитані аудиторські докази.

Призначення процедур, завдань або дій іншим членам команди із завдання (див. параграф 15)

A37. Участь в достатній і належній мірі протягом усього завдання з аудиту, коли процедури, завдання або дії були доручені іншим членам команди із завдання, може бути продемонстровано партнером із завдання різними способами, в тому числі:

- Інформування призначених осіб про характер їх обов'язків і повноважень, обсяг дорученої роботи та її цілі; а також надання будь-яких інших необхідних інструкцій і відповідної інформації.

- Керівництво і нагляд за призначеними особами.
- Огляд роботи призначених осіб для оцінки зроблених висновків на додаток до вимог, викладених у параграфах 29-34.

Відповідні етичні вимоги, в тому числі ті, що стосуються незалежності (див. параграфи 16-21)

Відповідні етичні вимоги (див. параграфи 1, 16-21)

- A38. МСА 200 ²⁸вимагає, щоб аудитор дотримувався відповідних етичних вимог, у тому числі тих, що стосуються незалежності, щодо завдань з аудиту фінансової звітності. Відповідні етичні вимоги можуть варіюватися в залежності від характеру і обставин завдання. Наприклад, певні вимоги, пов'язані з незалежністю, можуть застосовуватися тільки при проведенні аудитів включених до переліку організацій. МСА 600 включає додаткові вимоги та рекомендації до тих, які містяться в цьому МСА, щодо інформування аудиторів компонентів про відповідні етичні вимоги.
- A39. Залежно від характеру і обставин завдання з аудиту певні закони, нормативні акти або аспекти відповідних етичних вимог, такі як ті, що стосуються недотримання законів або нормативних актів, можуть мати відношення до завдання, наприклад закони або нормативні акти, що стосуються відмивання грошей, корупції або хабарництва.
- A40. Інформаційна система фірми і ресурси, що надаються фірмою, можуть допомогти команді із завдання в розумінні і виконанні відповідних етичних вимог, застосованих до характеру і обставин завдання з аудиту. Наприклад, фірма може:
- Передавати інформацію стосовно вимог до незалежності до відома команд із завдання.
 - Забезпечити навчання команд із завдання за відповідними етичними вимогами.
 - Розробити керівництва та посібники (тобто інтелектуальні ресурси), що містять положення відповідних етичних вимог і рекомендації про те, як вони застосовуються з урахуванням характеру та обставин фірми і її завдань.
 - Призначити персонал для управління та контролю за дотриманням відповідних етичних вимог (наприклад, МСУЯ 1 передбачає, щоб фірма отримувала, принаймні, щорічно, документальне підтвердження відповідності вимогам незалежності від усього персоналу, який згідно з відповідними етичними вимогами повинен бути незалежним) або надавати консультації з питань, пов'язаних з відповідними етичними вимогами.

²⁸ МСА 200, параграфи 14 і А16-А19

- Встановити політику або процедури для членів команди із завдання для передачі відповідної та достовірної інформації відповідним сторонам всередині фірми або партнеру із завдання, наприклад політику або процедури для команд із завдання для:
 - Передачі інформації про клієнтські завдання та обсяг послуг, включаючи послуги, не пов'язані із забезпеченням гарантій, щоб фірма могла виявляти загрози незалежності протягом періоду виконання і протягом періоду, що охоплюється предметом.
 - Передачі інформації про обставини та відносини, які можуть створити загрозу незалежності, щоб фірма могла оцінити, чи є така загроза на прийнятному рівні, і якщо це не так, усунути загрозу, ліквідувавши її або знизивши до прийнятного рівня.
 - Негайної передачі інформації про будь-які порушення відповідних етичних вимог, в тому числі тих, що пов'язані з незалежністю.

A41. Партнер із завдання може брати до уваги інформацію, засоби передачі інформації та ресурси, описані в параграфі А40, при визначенні того, чи може партнер із завдання залежати від політики або процедур фірми в дотриманні відповідних етичних вимог.

A42. Відкрита і надійна передача інформації між членами команди із завдання про відповідні етичні вимоги також може допомогти в:

- приверненні уваги членів команди із завдання до відповідних етичних вимог, які можуть мати особливе значення для завдання з аудиту; і
- інформуванні партнера із завдання про питання, що мають відношення до розуміння і виконання командою із завдання відповідних етичних вимог і відповідних політик або процедур фірми.

Виявлення та оцінка загроз дотриманню відповідних етичних вимог (див. параграфи 17-18)

A43. Відповідно до МСУЯ 1, заходи реагування фірми щодо усунення ризиків якості у зв'язку з відповідними етичними вимогами, включаючи ті, які пов'язані з незалежністю членів команди із завдання, включають політику або процедури для виявлення, оцінки та усунення загроз дотриманню відповідних етичних вимог.

A44. Відповідні етичні вимоги можуть містити положення, що стосуються виявлення та оцінки загроз і того, як з ними слід боротися. Наприклад, Кодекс РМСЕБ пояснює, що загроза особистої зацікавленості для дотримання основоположного принципу професійної компетентності та належної обачності може виникнути, якщо плата, зазначена за виконання завдання з аудиту, настільки мала, що дуже важко виконати завдання відповідно до

професійних стандартів.²⁹

Порушення відповідних етичних вимог (див. параграф 19)

A45. Відповідно до МСУЯ 1, фірма зобов'язана розробити політику або процедури для виявлення, інформування, оцінки та повідомлення про будь-які порушення відповідних етичних вимог і своєчасного належного реагування на причини і наслідки порушень.

Вжиття належних заходів (див. параграф 20)

A46. Відповідні дії можуть включати, наприклад:

- Дотримання політики або процедур фірми щодо порушень відповідних етичних вимог, включаючи спілкування або консультації з відповідними особами з метою реалізації відповідних дій, включаючи, у відповідних випадках, дисциплінарних заходів.
- Спілкування з особами, відповідальними за управління.
- Спілкування з регулюючими органами або професійними організаціями. За певних обставин спілкування з регулюючими органами може знадобитися відповідно до закону або нормативних актів.
- Пошук юридичної консультації.
- відмова від завдання з аудиту, коли відмова можлива відповідно до чинного законодавства або нормативних актів.

До дати аудиторського висновку (див. параграф 21)

A47. МСА 700 (переглянутий) передбачає, що аудиторський висновок повинен включати заяву про те, що аудитор незалежний від суб'єкта відповідно до певних етичних вимог, що відносяться до аудиту, і що аудитор виконав інші етичні обов'язки аудитора відповідно до цих вимог.³⁰ Виконання процедур, передбачених параграфами 16-21 цього МСА, забезпечує основу для цих тверджень в аудиторському висновку.

Міркування, характерні для організацій державного сектору

A48. Законодавчі заходи можуть забезпечити гарантії незалежності аудиторів державного сектору. Однак аудиторам державного сектору або аудиторським фірмам, які проводять аудит державного сектору від імені аудитора, призначеного законом, може знадобитися, залежно від умов мандату в конкретній юрисдикції, адаптувати свій підхід для сприяння дотриманню положень параграфу 16. Це може включати, якщо мандат аудитора

²⁹ Кодекс РМСЕБ, параграф 330.3 А2

³⁰ МСА 700 (переглянутий), параграф 28 (с)

державного сектора не допускає відмови від завдання з аудиту, розкриття в публічному звіті обставин, що виникли, які, якби вони були в приватному секторі, призвели б до того, що аудитор відмовився б від виконання.

Прийняття та продовження відносин з клієнтами та завдань з аудиту (див. параграфи 22-24)

A49. МСУЯ 1 передбачає, що фірма повинна встановити цілі в області якості, які стосуються прийняття і продовження відносин з клієнтами і конкретних завдань.

A50. Інформація, подібна до наведеної нижче, може допомогти партнеру із завдання визначити, чи є висновки, зроблені щодо прийняття та продовження відносин з клієнтами та завдань з аудиту, належними:

- чесність та етичні цінності основних власників, ключового керівництва та осіб, відповідальних за управління суб'єктом господарювання;
- чи є достатні та належні ресурси для виконання завдання;
- чи визнали керівництво та особи, що відповідають за корпоративне управління, свою відповідальність у зв'язку з цим завданням;
- чи володіє команда із завдання компетенцією і можливостями, включаючи достатній час, для виконання завдання;
- чи мають суттєві питання, що виникли в ході виконання поточного або попереднього завдання, наслідки для продовження завдання.

A51. Згідно МСУЯ 1, для прийняття рішень про прийняття і продовження фірма зобов'язана виносити судження про здатність фірми виконати завдання відповідно до професійних стандартів і застосовних правових і нормативних вимог. Партнер із завдання може використовувати інформацію, розглянуту фірмою в цьому відношенні, для визначення того, чи є висновки, зроблені щодо прийняття і продовження відносин з клієнтами та завдань з аудиту, належними. Якщо у партнера із завдання є сумніви щодо доречності зроблених висновків, партнер із завдання може обговорити підстави для цих висновків з тими, хто бере участь в процесі прийняття і продовження.

A52. Якщо партнер із завдання безпосередньо бере участь у процесі прийняття і продовження фірми, партнер із завдання буде обізнаний про інформацію, отриману або використовувану фірмою, при прийнятті відповідних висновків. Така безпосередня участь може стати основою для визначення партнером із завдання того, що політика або процедури фірми були дотримані і що зроблені висновки є належними.

A53. Інформація, отримана в ході процесу прийняття і продовження, може допомогти партнеру із завдання в дотриманні вимог цього МСА і прийнятті обґрунтованих рішень про відповідні дії. Така інформація може включати:

- інформацію про розмір, складність і характер суб'єкту господарювання, в тому числі про те, чи є це груповий аудит, галузь, в якій він працює, і застосовна система фінансової звітності;
- графік подання звітності суб'єктом, наприклад, на проміжному та заключному етапах;
- щодо групових аудитів, характер відносин контролю між материнською компанією та її компонентами; і
- чи відбулися зміни в суб'єкті господарювання або в галузі, в якій працює організація, з часу виконання попереднього завдання з аудиту, які можуть вплинути на характер необхідних ресурсів, а також на те, як буде координуватись, контролюватись та перевірятись робота команди із завдання.

A54. Інформація, отримана під час прийняття та продовження, також важлива для дотримання вимог інших МСА, а також цього МСА, наприклад, щодо:

- Встановлення розуміння умов завдання з аудиту відповідно до вимог МСА 210;³¹
- Виявлення та оцінка ризиків суттєвих викривлень, спричинених помилкою або шахрайством, відповідно до МСА 315 (переглянутий у 2019 році) та МСА 240;³²
- Розуміння групи, її компонентів та їх оточення у разі аудиту фінансової звітності групи відповідно до МСА 600, а також керівництво, нагляд та аналіз роботи аудиторів компонентів;
- Визначення того, чи слід і яким чином залучати експерта аудитора відповідно до МСА 620; і
- Структура управління організацією відповідно до МСА 260 (переглянутий)³³ і МСА 265.³⁴

A55. Відповідно до законодавства, нормативних актів або відповідних етичних вимог, аудитор-наступник повинен, до прийняття завдання з аудиту, запросити у аудитора-попередника наявну інформацію про будь-які факти або обставини, про які, на думку аудитора-попередника, аудитору-наступнику необхідно знати, перш ніж приймати рішення про прийняття завдання. За деяких обставин аудитор-попередник повинен за запитом запропонованого аудитора-наступника надати запропонованому аудитору-наступнику інформацію про

³¹ МСА 210, «Узгодження умов завдань з аудиту», параграф 9

³² МСА 240, «Відповідальність аудитора, що стосується шахрайства, при аудиті фінансової звітності»

³³ МСА 260 (переглянутий), «Повідомлення інформації тим, кого наділено найвищими повноваженнями»

³⁴ МСА 265, «Повідомлення інформації про недоліки внутрішнього контролю тим, кого наділено найвищими повноваженнями, та управлінському персоналу»

виявлені або передбачувані порушення законів і нормативних актів. Наприклад, якщо аудитор-попередник відмовився від виконання завдання в результаті виявленого або передбачуваного недотримання законів і нормативних актів, кодексом РМСЕБ передбачено, що аудитор-попередник за запитом запропонованого аудитора-наступника повинен надати всі відповідні факти та іншу інформацію, що стосується такого недотримання, яку, на думку аудитора-попередника, має знати запропонований аудитор-наступник, перш ніж приймати рішення про згоду на призначення аудитора.

- A56. В обставинах, коли фірма зобов'язана за законом або нормативними актами прийняти або продовжити завдання з аудиту, партнер із завдання може взяти до уваги інформацію, отриману фірмою про характер і обставини завдання.
- A57. Приймаючи рішення про необхідні дії, партнер із завдання і фірма можуть прийти до висновку про доцільність продовження завдання з аудиту і, якщо так, визначити, які додаткові кроки необхідні на рівні завдання (наприклад, призначення більшої кількості співробітників або співробітників зі спеціальними знаннями). Якщо у партнера із завдання є побоювання або він не задоволений тим, що питання було належним чином вирішене, можуть бути застосовні політика або процедури фірми з вирішення розбіжностей.

Міркування, характерні для організації державного сектору (див. параграфи 22-24)

- A58. У державному секторі аудиторів можуть призначитися відповідно до встановлених законом процедур, і аудитор державного сектора може не знадобитися встановлювати всі правила або процедури, що стосуються прийняття і продовження завдань з аудиту. Проте, вимоги і міркування, що стосуються прийняття і продовження відносин і зобов'язань з клієнтами, викладені в параграфах 22-24 і A49–A57, можуть бути корисні аудиторам державного сектора при проведенні оцінки ризиків і виконанні обов'язків по поданню звітності.

Ресурси для завдання (див. параграфи 25-28)

- A59. Відповідно до МСУЯ 1 ресурси, виділені або надані фірмою для підтримки виконання завдань з аудиту, включають:
- людські ресурси;
 - технологічні ресурси; і
 - інтелектуальні ресурси.
- A60. Ресурси для завдання з аудиту в основному виділяються або надаються фірмою, хоча можуть бути обставини, коли команда із завдання безпосередньо отримує ресурси для виконання завдання з аудиту. Наприклад, це може бути випадок, коли аудитор компонента повинен, відповідно до закону, положення або з іншої причини, зробити аудиторський висновок щодо фінансової звітності компонента, і аудитор компонента також призначається

керівництвом компонента для виконання аудиторських процедур від імені команди із завдання.³⁵ За таких обставин політика або процедури фірми можуть вимагати від партнера із завдання вжити різних заходів, таких як запит інформації від аудитора компонента, щоб визначити, чи виділено або надано достатні та належні ресурси.

A61. Важливим міркуванням для партнера із завдання при виконанні вимог, викладених у параграфах 25 і 26, може бути те, чи дозволяють ресурси, виділені або надані команді із завдання, дотримуватись відповідних етичних вимог, включаючи етичні принципи, такі як професійна компетентність і належна турбота.

Людські ресурси

A62. До людських ресурсів відносяться члени команди із завдання (див. також параграфи A5, A15-A21) і, де це може бути застосовано, зовнішній експерт аудитора та особи з підрозділу внутрішнього аудиту організації, які надають безпосередню допомогу в проведенні аудиту.

Технологічні ресурси

A63. Використання технологічних ресурсів при виконанні завдання з аудиту може допомогти аудитору в отриманні достатніх належних аудиторських доказів. Технологічні інструменти можуть дозволити аудитору більш ефективно і результативно управляти процесом проведення аудиту. Технологічні інструменти також можуть дозволити аудитору легше оцінювати великі обсяги даних, щоб, наприклад, забезпечити більш глибоке розуміння, виявити незвичайні тенденції або більш ефективно оскаржити твердження керівництва, що підвищує здатність аудитора проявляти професійний скептицизм. Технологічні інструменти також можуть використовуватися для проведення нарад і надання засобів комунікації для команд із завдання. Однак неналежне використання таких технологічних ресурсів може збільшити ризик надмірної довіри до інформації, отриманої з метою прийняття рішень, або може створити загрози дотриманню відповідних етичних вимог, наприклад, вимог, що стосуються конфіденційності.

A64. Політика або процедури фірми можуть включати необхідні міркування або обов'язки для команд із завдання при використанні схвалених фірмою технологічних інструментів для виконання аудиторських процедур і можуть зажадати залучення осіб, що володіють спеціальними навичками або досвідом, для оцінки або аналізу результатів.

A65. Коли партнер із завдання вимагає, щоб співробітники іншої фірми використовували певні інструменти і методи при виконанні аудиторських процедур, спілкування з цими особами може вказувати на те, що використання таких автоматизованих інструментів і методів повинно відповідати

³⁵ МСА 600, параграф 3

інструкціям команди із завдання.

- A66. Політика або процедури фірми можуть забороняти використання певних ІТ-додатків або функцій ІТ-додатків (наприклад, програмного забезпечення, яке ще не було схвалено для використання фірмою). Крім того, згідно з політикою або процедурами фірми, команда із завдання може бути зобов'язана вжити певних заходів перед використанням ІТ-додатку, який не схвалено фірмою, щоб визначити, чи підходить він для використання, а саме:
- Команда із завдання повинна мати відповідну компетенцію та можливості для використання цього ІТ-додатку.
 - Перевірка роботи та безпеки ІТ-додатку.
 - Конкретна документація, яка повинна бути включена в файл по аудиту.
- A67. Партнер із завданням може використовувати професійне судження при розгляді питання про те, чи є використання ІТ-додатку при виконанні завдання з аудиту доцільним в контексті завдання, і якщо так, то як саме потрібно використовувати цей ІТ-додаток. Фактори, які можуть бути прийняті до уваги при визначенні того, чи підходить конкретний ІТ-додаток, який не було затверджено для використання фірмою, для використання в завданні з аудиту, включають:
- Використання та безпека ІТ-додатку відповідають політиці або процедурам фірми.
 - ІТ-додаток працює за призначенням.
 - Персонал володіє компетенцією і можливостями, необхідними для використання цього ІТ-додатку.

Інтелектуальні ресурси

- A68. Інтелектуальні ресурси включають, наприклад, методології аудиту, інструменти впровадження, керівництва з аудиту, типові програми, шаблони, контрольні списки або форми.
- A69. Використання інтелектуальних ресурсів при виконанні завдання з аудиту може сприяти послідовному застосуванню і розумінню професійних стандартів, законодавства і нормативних актів, а також відповідних політик або процедур фірми. З цією метою, команда із завдання повинна, відповідно до політики або процедур фірми, використовувати методологію аудиту фірми, а також конкретні інструменти і рекомендації. Команда із завдання може також розглянути питання про те, чи є використання інших інтелектуальних ресурсів доцільним і актуальним, виходячи з характеру і обставин завдання, наприклад, галузевої методології або відповідних посібників і допоміжних засобів.

Достатні та належні ресурси для виконання завдання (див. параграф 25)

A70. При визначенні того, чи були виділені або надані команді із завдання достатні і належні ресурси для виконання завдання, зазвичай партнер із завдання може залежати від відповідної політики або процедур фірми (включаючи ресурси), як описано в параграфі А6. Наприклад, на основі інформації, переданої фірмою, партнер із завдання може залежати від програм технологічного розвитку, впровадження та обслуговування фірми при використанні схваленої фірмою технології для виконання аудиторських процедур.

Компетентність і можливості команди із завдання (див. параграф 26)

A71. При визначенні того, що команда із завдання володіє відповідною компетенцією і можливостями, партнер із завдання може брати до уваги такі питання, як:

- Розуміння та практичний досвід виконання завдань з аудиту аналогічного характеру та складності завдяки відповідній підготовці та участі.
- Розуміння професійних стандартів і застосовних законодавчих і нормативних вимог.
- Досвід роботи в спеціалізованих областях бухгалтерського обліку або аудиту.
- Досвід в області ІТ, який використовується організацією, або автоматизовані інструменти або методи, які повинні використовуватися робочою групою при плануванні і виконанні завдання з аудиту.
- Знання відповідних галузей, в яких працює організація, аудит якої проводиться.
- Здатність проявляти професійний скептицизм і професійне судження.
- Розуміння політики або процедур фірми.

A72. Внутрішні аудитори і зовнішній експерт аудитора не є членами команди із завдання. МСА 610 (переглянутий в 2013 році)³⁶ і МСА 620³⁷ включають вимоги та рекомендації, що стосуються оцінки компетентності та можливостей внутрішніх аудиторів та зовнішнього експерта аудитора, відповідно.

Управління проектом

A73. У ситуаціях, коли в команді із завдання є багато членів, наприклад, при аудиті більшого або складнішого за структурою підприємства, партнер із завдання

³⁶ МСА 610 (переглянутий у 2013 році), параграф 15

³⁷ МСА 620, параграф 9

може залучити особу з спеціальними навичками або знаннями в області управління проектами, підкріпленими відповідними технологічними та інтелектуальними ресурсами фірми. І навпаки, при аудиті менш складної організації з невеликим числом членів команди із завдання, управління проектом може здійснювати член команди із завдання менш формальними засобами.

A74. Методи та інструменти управління проектами можуть допомогти команді із завдання в управлінні якістю завдання з аудиту, наприклад, шляхом:

- підвищення здатності команди із завдання проявляти професійний скептицизм за рахунок скорочення бюджетних або часових обмежень, які в іншому випадку можуть перешкоджати прояву професійного скептицизму;
- сприяння своєчасному виконанню аудиторських робіт для ефективного управління тимчасовими обмеженнями в кінці процесу аудиту, коли можуть виникнути більш складні або спірні питання;
- моніторинг ходу аудиту відповідно до плану аудиту,³⁸ включаючи досягнення ключових етапів, що може допомогти команді із завдання проявляти ініціативу у визначенні необхідності внесення своєчасних коригувань до плану аудиту та виділених ресурсів; або
- полегшення комунікації між членами команди із завдання, наприклад, координація заходів з аудиторами компонентів та експертами аудитора.

Недостатні або нецільові ресурси (див. параграф 27)

A75. МСУЯ 1 відображає важливість якості для фірми через культуру фірми, яка визнає та посилює роль фірми у служінні суспільним інтересам шляхом послідовного виконання зобов'язань щодо якості, а також важливість якості у стратегічних рішеннях та діях фірми, включаючи фінансові та операційні пріоритети фірми. У МСУЯ 1 також розглядаються обов'язки фірми щодо планування потреб у ресурсах та отримання, виділення або розподілу ресурсів таким чином, щоб це відповідало важливості якості для фірми. Однак за певних обставин фінансові та операційні пріоритети фірми можуть накладати обмеження на ресурси, що виділяються або надаються команді із завдання. За таких обставин ці обмеження не скасовують відповідальності партнера із завдання за досягнення якості на рівні завдання, у тому числі за визначення того, чи є ресурси, виділені або надані фірмою, достатніми та належними для виконання завдання з аудиту.

A76. При аудиті фінансової звітності групи, коли є недостатні або невідповідні ресурси у зв'язку з роботою, що виконується в компоненті аудитором компонента, партнер із завдання може обговорити це питання з аудитором компонента, керівництвом або фірмою, щоб надати достатні і належні

³⁸ Див. МСА 300, параграф 9.

ресурси.

- A77. Рішення партнера із завдання про те, чи потрібні додаткові ресурси на рівні завдання, є предметом професійного судження і залежить від вимог цього МСА, а також характеру і обставин завдання з аудиту. Як описано в параграфі A11, за певних обставин партнер із завдання може визначити, що заходи реагування фірми на ризики якості неефективні в контексті конкретного завдання, в тому числі що певні ресурси, виділені або надані команді із завдання, недостатні. За цих обставин партнер із завдання повинен вжити відповідних заходів, включаючи передачу такої інформації відповідним особам відповідно до параграфу 27 та параграфу 39 (с). Наприклад, якщо програмне забезпечення для аудиту, надане фірмою, не включає нові або переглянуті аудиторські процедури щодо недавно випущених галузевих нормативних актів, своєчасна передача такої інформації фірмі дозволяє фірмі зробити кроки для оперативного оновлення і перевипуску програмного забезпечення або надати альтернативний ресурс, що дозволяє команді із завдання дотримуватися нових правил при виконанні завдання з аудиту.
- A78. Якщо виділені або надані ресурси недостатні або недоречні в обставинах завдання, і додаткові або альтернативні ресурси не були надані, відповідні дії можуть включати:
- Зміну запланованого підходу до характеру, часу і обсягу керівництва, нагляду та аналізу (див. також параграф A94).
 - Обговорення продовження термінів подання звітності з керівництвом або особами, наділеними керівними повноваженнями, коли продовження можливе відповідно до чинного законодавства або нормативних актів.
 - Дотримання політики або процедур фірми для вирішення розбіжностей, якщо партнер із завдання не отримує необхідних ресурсів для виконання завдання з аудиту.
 - Дотримання політики або процедур фірми для відмови від завдання з аудиту, коли відмова можлива відповідно до чинного законодавства або нормативних актів.

Міркування, характерні для організації державного сектору (див. параграфи 25-28)

- A79. У державному секторі для виконання умов мандата на проведення аудиту в конкретній юрисдикції можуть знадобитися спеціальні навички. Такі навички можуть включати розуміння застосовних механізмів звітності, включаючи звітність перед законодавчим або іншим керівним органом або звітність в суспільних інтересах. Більш широке охоплення аудиту державного сектора може включати, наприклад, деякі аспекти аудиту ефективності.

Виконання завдання

Можливість масштабування (див. параграф 29)

A80. Коли аудит проводиться не повністю партнером із завдання або при аудиті організації, характер і обставини якої більш складні, партнеру із завдання може знадобитися призначити керівництво, нагляд і перевірку іншим членам команди із завдання. Проте в рамках спільної відповідальності партнера із завдання за управління та досягнення якості завдання з аудиту і для забезпечення достатньої та належної участі партнер із завдання повинен визначити, що характер, час та обсяг керівництва, нагляду та перевірки здійснюються відповідно до параграфу 30. За таких обставин персонал або члени команди із завдання, включаючи аудиторів компонентів, можуть надати інформацію партнеру із завдання, щоб дозволити партнеру із завдання прийняти рішення, передбачене параграфом 30.

Керівництво, нагляд і огляд (див. параграф 30)

A81. Відповідно до МСУЯ 1 фірма повинна встановити мету в області якості, яка стосується характеру, часу і обсягу керівництва та нагляду за командами із завдання, а також аналізу їх роботи. МСУЯ 1 також передбачає, що таке керівництво, нагляд і аналіз повинні плануватися і виконуватися на основі того, що робота, виконувана менш досвідченими членами команди із завдання, направляється, контролюється і перевіряється більш досвідченими членами команди із завдання.

A82. Керівництво і нагляд за командою із завдання, а також аналіз роботи команди із завдання є заходами реагування на рівні фірми, які здійснюються на рівні взаємодії, характер, час і масштаби яких можуть бути додатково скориговані партнером із завдання при управлінні якістю завдання з аудиту. Відповідно, підхід до керівництва, нагляду та аналізу буде варіюватися від одного завдання до іншого, беручи до уваги характер і обставини завдання. Підхід, як правило, включає в себе поєднання розгляду політики або процедур фірми і конкретних заходів реагування на завдання.

A83. Підхід до керівництва і нагляду за членами команди із завдання та аналізу їх роботи забезпечує підтримку партнеру із завдання у виконанні вимог цього МСА і в висновку про те, що партнер із завдання брав достатню і належну участь протягом усього терміну виконання завдання з аудиту відповідно до параграфу 40.

A84. Постійне обговорення та спілкування між членами команди із завдання дозволяє менш досвідченим членам команди із завдання своєчасно задавати питання більш досвідченим членам команди із завдання (включаючи партнера із завдання) і забезпечує ефективне керівництво, нагляд і аналіз відповідно до параграфу 30.

Керівництво

A85. Керівництво командою із завдання може включати інформування членів команди із завдання про їх обов'язки, такі як:

- Сприяння управлінню та досягненню якості на рівні завдання за допомогою їх особистої поведінки, спілкування та дій.
- Підтримання настрою та усвідомлення несвідомих або свідомих упереджень аудитора при прояві професійного скептицизму при зборі і оцінці аудиторських доказів (див. параграф A35).
- Дотримання відповідних етичних вимог.
- Обов'язки відповідних партнерів, коли в проведенні завдання з аудиту бере участь більше одного партнера із завдання.
- Обов'язки відповідних членів команди із завдання по виконанню аудиторських процедур і більш досвідчених членів команди із завдання по керівництву, контролю та аналізу роботи менш досвідчених членів команди із завдання.
- Розуміння цілей майбутньої роботи та докладних інструкцій щодо характеру, часу та обсягу запланованих аудиторських процедур, викладених у загальній стратегії аудиту та плані аудиту.
- Усунення загроз для досягнення якості та очікувана відповідь команди із завдання. Наприклад, бюджетні обмеження або обмеженість ресурсів не повинні призводити до того, що члени команди із завдання змінюють заплановані аудиторські процедури або не виконують заплановані аудиторські процедури.

Нагляд

A86. Нагляд може включати наступне:

- Відстеження ходу виконання завдання з аудиту, яке включає моніторинг:
 - ходу виконання плану аудиту;
 - досягнення мети виконаної роботи; і
 - постійного рівня достатності виділених ресурсів.
- Прийняття належних заходів для вирішення проблем, що виникають в ході виконання завдання, включаючи, наприклад, перепризначення запланованих аудиторських процедур більш досвідченим членам команди із завдання, коли проблеми виявляються більш складними, ніж спочатку передбачалося.
- Визначення питань для консультацій або розгляду більш досвідченими членами команди із завдання під час виконання завдання з аудиту.
- Коучинг та навчання без відриву від виробництва, щоб допомогти членам

команди із завдання розвинути навички або компетенції.

- Створення середовища, в якому члени команди із завдання висловлюють свої побоювання, не побоюючись покарання.

Огляд

A87. Аналіз роботи команди із завдання підтверджує висновок про те, що вимоги цього МСА були виконані.

A88. Огляд роботи команди із завдання складається з розгляду питання про те, чи, наприклад:

- робота була виконана згідно з політикою або процедурами фірми, професійними стандартами і застосовними правовими і нормативними вимогами;
- були підняті важливі питання для подальшого розгляду;
- були проведені відповідні консультації, а отримані в результаті висновки – були задокументовані і реалізовані;
- необхідно переглянути характер, час та обсяг запланованої роботи;
- виконана робота підтверджує зроблені висновки та належним чином документована;
- отримані докази є достатніми і належними для забезпечення основи для висновку аудитора; і
- цілі процедур із завдання були досягнуті.

A89. Політика або процедури фірми можуть містити конкретні вимоги щодо:

- характеру, часу та обсягу перевірки документації з аудиту;
- різних типів огляду, які можуть бути доречні в різних ситуаціях (наприклад, огляд кожного окремого робочого документа або окремих робочих документів); і
- виконання різними членами команди із завдання різних типів перевірок.

Огляд партнера із завдання (див. параграфи 30-34)

A90. Відповідно до вимог МСА 230, партнер із завдання повинен документувати дату і обсяг перевірки.³⁹

A91. Своєчасна перевірка документації партнером із завдання на відповідних етапах протягом усього періоду виконання завдання з аудиту дозволяє вирішити важливі питання до задоволення партнера із завданням на дату

³⁹ МСА 230, параграф 9 (с)

аудиторського висновку або до неї. Партнеру із завдання немає необхідності переглядати всю аудиторську документацію.

A92. Партнер із завдання застосовує професійне судження при визначенні областей, в яких команда із завдання приймає важливі рішення. Політика або процедури фірми можуть визначати певні питання, які, як зазвичай очікується, будуть істотними судженнями. Істотні судження щодо завдання з аудиту можуть включати питання, пов'язані із загальною стратегією аудиту та планом аудиту для прийому завдання, його виконання та загальними висновками, досягнутими командою із завдання, наприклад:

- Питання, пов'язані з плануванням завдання, такі як питання, пов'язані з визначенням суттєвості.
- Команда із завдання включає:
 - персонал, що має досвід в спеціалізованій галузі бухгалтерського обліку або аудиту;
 - персоналу з центрів надання послуг.
- Рішення про залучення експерта аудитора, включаючи рішення про залучення зовнішнього експерта.
- Розгляд командою із завдання інформації, отриманої в процесі прийняття і продовження, і запропоновані відповіді на цю інформацію.
- Процес оцінки ризиків командою із завдання, включаючи ситуації, коли розгляд невід'ємних факторів ризику та оцінка невід'ємного ризику вимагають значного судження з боку команди із завдання.
- Розгляд командою із завдання відносин з пов'язаними сторонами, угод і розкриття інформації.
- Результати процедур, виконаних командою із завдання у важливих областях завдання, наприклад, висновки щодо певних бухгалтерських оцінок, облікової політики або міркувань про безперервність діяльності.
- Оцінка командою із завдань роботи, виконаної експертами, і зроблених на її основі висновків.
- В ситуаціях групового аудиту:
 - пропонована загальна стратегія групового аудиту та план групового аудиту;
 - рішення про залучення аудиторів компонента, в тому числі про те, як направляти і контролювати їх, а також аналізувати їх роботу, в тому числі, наприклад, коли є області з більш високим оціненим ризиком істотного викривлення фінансової інформації компонента; і

- Оцінка роботи, виконаної аудитором компонентів, та висновків, зроблених на її основі.
- Як вирішувалися питання, що впливають на загальну стратегію аудиту та план аудиту.
- Значимість і розподіл виправлених і не виправлених спотворень, виявлених в ході виконання завдання.
- Пропонований аудиторський висновок і питання, які повинні бути зазначені в аудиторському висновку, наприклад, ключові питання аудиту або пункт «Істотна невизначеність, пов'язана з безперервністю діяльності».

A93. Партнер із завдання застосовує професійне судження при визначенні інших питань для розгляду, наприклад, на основі:

- Характеру і обставин завдання з аудиту.
- Який член команди із завдання виконав цю роботу.
- Питання, пов'язані з недавніми результатами інспекцій.
- Вимогам політики або процедур фірми.

Характер, час і обсяги

A94. Характер, час та обсяги керівництва, нагляду та перевірки потрібно планувати та виконувати відповідно до політики або процедур фірми, а також професійних стандартів і застосовних правових і нормативних вимог. Наприклад, політика або процедури фірми можуть включати наступне:

- Робота, яку планується виконати на проміжну дату, повинна направлятися, контролюватися і перевірятися одночасно з виконанням процедур, а не в кінці періоду, щоб можна було своєчасно вжити необхідні коригувальні дії.
- Певні питання повинен розглядати партнер із завдання, і фірма може вказати обставини або зобов'язання, в яких очікується розгляд таких питань.

Можливість масштабування

A95. Підхід до керівництва, нагляду та огляду може бути адаптований залежно, наприклад, від:

- Попередній досвід роботи члена команди із завдання з організацією та областю, що підлягає аудиту. Наприклад, якщо робота, пов'язана з інформаційною системою організації, виконується тим самим членом команди із завдання, що виконував роботу в попередньому періоді, і в інформаційній системі немає істотних змін, обсяг і частота керівництва і нагляду з боку члена команди із завдання можуть бути меншими, а огляд відповідних робочих документів може бути менш

детальним.

- Складність завдання з аудиту. Наприклад, якщо відбулися значні події, які ускладнюють процес виконання завдання з аудиту, обсяг і частота керівництва і нагляду з боку члена команди із завдання можуть бути більшими, а огляд відповідних робочих документів може бути більш детальним.
- Оцінені ризики суттєвих викривлень. Наприклад, більш високий оцінений ризик суттєвих викривлень може вимагати відповідного збільшення масштабів і частоти керівництва і контролю з боку членів команди із завдання, а також більш детального аналізу їх роботи.
- Компетентність і можливості окремих членів команди із завдання, що виконують аудиторську роботу. Наприклад, менш досвідченим членам команди із завдання можуть знадобитися більш докладні інструкції і більш часті або особисті взаємодії в міру виконання роботи.
- Порядок, в якому, як очікується, буде відбуватися перевірка виконаної роботи. Наприклад, в деяких обставинах дистанційні перевірки можуть бути неефективними для забезпечення необхідного напрямку і, можливо, вони повинні бути доповнені особистою взаємодією.
- Структура команди із завдання та місцезнаходження членів команди із завдання. Наприклад, керівництво і нагляд за особами, що знаходяться в центрах надання послуг, і аналіз їх роботи можуть:
 - бути більш формалізованим і структурованим, ніж коли всі члени команди із завдання знаходяться в одному і тому ж місці; або
 - використовувати його, щоб полегшити спілкування між членами команди із завдання.

A96. Виявлення змін в обставинах виконання завдання може потребувати перегляду запланованого підходу до характеру, часу або обсягу керівництва, нагляду або перегляду. Наприклад, якщо оцінений ризик суттєвих викривлень на рівні фінансової звітності зростає через складну транзакцію, партнеру із завдання може знадобитися змінити запланований рівень перевірки роботи, пов'язаної з транзакцією.

A97. Відповідно до параграфу 30(b) партнер із завдання повинен визначити, що підхід до керівництва, нагляду та аналізу відповідає характеру та обставинам завдання з аудиту. Наприклад, якщо більш досвідчений член команди із завдання стає недоступним для участі в нагляді і перевірці команди із завдання, партнеру із завдання може знадобитися збільшити ступінь нагляду і перевірки менш досвідчених членів команди із завдання.

Розгляд повідомлень керівництву, особам, наділеним керівними повноваженнями,

або регулюючим органам (див. параграф 34)

A98. Партнер із завдання використовує професійне судження при визначенні того, які письмові повідомлення слід розглядати, беручи до уваги характер і обставини завдання з аудиту. Наприклад, партнерам із завдання може не знадобитися перевіряти обмін інформацією між командою із завдання та керівництвом під час проведення звичайного аудиту.

Консультація (див. параграф 35)

A99. МСУЯ 1 вимагає, щоб фірма встановила ціль у сфері якості, яка стосується консультацій зі складних або спірних питань і того, як виконуються узгоджені висновки. Консультація може бути доречною або необхідною, наприклад, для:

- питань, які є складними або незнайомими (наприклад, питання, пов'язані з бухгалтерською оцінкою з високим ступенем невизначеності оцінки);
- значних ризиків;
- істотних операцій, які виходять за рамки звичайного ходу діяльності підприємства або які іншим чином здаються незвичайними;
- обмежень, що накладаються керівництвом; і
- недотримання законів або нормативних актів.

A100. Ефективні консультації з важливих технічних, етичних та інших питань всередині фірми або, де це може бути застосовано, за межами фірми можуть бути досягнуті, коли особи, що консультують:

- отримують всі відповідні факти, які дозволять їм надати обґрунтовані рекомендації; і
- володіють відповідними знаннями, стажем і досвідом.

A101. Для команди із завдання, в контексті політики або процедур фірми, може бути доцільно проводити консультації за межами фірми, наприклад, в тих випадках, коли фірмі не вистачає відповідних внутрішніх ресурсів. Команда із завдання може скористатися консультаційними послугами, наданими фірмами, професійними та регулюючими органами або комерційними організаціями, які надають відповідні послуги з контролю якості.

A102. Необхідність проведення консультацій поза командою із завдання з складного або спірного питання може бути показником того, що це питання є ключовим питанням аудиту.⁴⁰

Перевірка якості завдання (див. параграф 36)

A103. МСУЯ 1 містить вимоги до того, щоб фірма встановила політику або

⁴⁰ МСА 701, параграфи 9 і A14

процедури, що стосуються перевірки якості завдання відповідно до МСУЯ 2,⁴¹ і потребують перевірки якості завдання для певних типів завдань.⁴² МСУЯ 2 стосується призначення та відповідності вимогам відповідального за перевірку якості завдання, а також обов'язків відповідального за перевірку якості завдання, пов'язаних з виконанням та документуванням перевірки якості завдання.

Завершення перевірки якості виконання завдання до дати аудиторського висновку (див. параграф 36 (d))

A104. У МСА 700 (переглянутий) зазначається, що аудиторський висновок повинен бути датований не раніше дати, на яку аудитор отримав достатні належні аудиторські докази, на яких ґрунтується думка аудитора про фінансову звітність.⁴³ Якщо це застосовно до завдання з аудиту, МСУЯ 2 і МСА передбачають, що партнеру із завдання має бути заборонено датувати звіт про завдання до отримання повідомлення від відповідального за перевірку якості завдання про завершення перевірки якості завдання. Наприклад, якщо відповідальний за перевірку якості завдання повідомив партнеру із завдання про побоювання з приводу істотних суджень, зроблених командою із завдання, або про те, що висновки, зроблені по них, були неправильними, тоді перевірка якості завдання не завершена.⁴⁴

A105. Перевірка якості завдання, яка проводиться своєчасно на відповідних етапах завдання з аудиту, може допомогти команді із завдання в оперативному вирішенні питань, піднятих для отримання погодження відповідального за перевірку якості завдання, на дату аудиторського висновку або до неї.

A106. Часта передача інформації між командою із завдання та відповідальним за перевірку якості завдання протягом усього періоду виконання завдання з аудиту можуть сприяти ефективному і своєчасному аналізу якості завдання. На додаток до обговорення важливих питань з відповідальним за перевірку якості завдання партнер із завдання може покласти відповідальність за координацію запитів від відповідального за перевірку якості завдання на іншого члена команди із завдання.

Відмінності в точках зору (див. параграфи 37-38)

A107. МСУЯ 1 передбачає, що фірма встановила ціль у сфері якості, яка враховує відмінності в точках зору, що виникають всередині команди із завдання або між командою із завдання та відповідальним за оцінку якості завдання або окремими особами, які виконують дії в рамках системи управління якістю

⁴¹ МСУЯ 2, *Перевірки якості завдання*

⁴² МСУЯ 1, параграф 34 (f)

⁴³ МСА 700 (переглянутий), параграф 49

⁴⁴ МСУЯ 2, параграф 26

фірми. МСУЯ 1 також передбачає, що розбіжності повинні доводитись до відома фірми і вирішувалися.

A108. У деяких обставинах партнер із завдання може бути не задоволений вирішенням розбіжностей. За таких обставин відповідні дії для партнера із завдання можуть включати, наприклад:

- звернення за юридичною консультацією; або
- відмова від завдання з аудиту, коли відмова можлива відповідно до чинного законодавства або нормативних актів.

Моніторинг та заходи щодо виправлення становища (див. параграф 39)

A109. МСУЯ 1 встановлює вимоги до процесу моніторингу та виправлення становища фірми. МСУЯ 1 передбачає, що фірма повинна повідомити командам із завдання інформацію про процес моніторингу та виправлення становища фірми, щоб вони могли приймати швидкі та належні заходи відповідно до своїх обов'язків.⁴⁵ Крім того, інформація, надана членами команди із завдання, може бути використана фірмою в процесі моніторингу та виправлення, і прояв професійного судження і професійного скептицизму при проведенні аудиту може допомогти членам команди із завдання зберігати пильність щодо інформації, яка може мати відношення до цього процесу.

A110. Інформація, надана фірмою, може мати відношення до завдання з аудиту, коли, наприклад, вона відноситься до висновків за іншим завданням, виконаним партнером із завданням або іншими членами команди із завдання, висновків з місцевого офісу фірми або результатами перевірок попередніх аудитів організації.

A111. При розгляді інформації, переданої фірмою в рамках її процесу моніторингу та виправлення, і того, як це може вплинути на завдання з аудиту, партнер із завдання може розглянути дії по виправленню положення, розроблені і реалізовані фірмою для усунення виявлених недоліків, і, в тій мірі, в якій це має відношення до характеру і обставин завдання, повідомити про це відповідно до команди із завдання. Партнер із завдання може також визначити, чи потрібні додаткові дії щодо виправлення становища на рівні завдання. Наприклад, партнер із завдання може визначити, що:

- потрібен експерт аудитора; або
- необхідно посилити характер, час і обсяг керівництва, нагляду та аналізу в тій області аудиту, де були виявлені недоліки.

Якщо виявлений недолік не впливає на якість аудиту (наприклад, якщо він відноситься до технологічного ресурсу, який не використовувався командою із завдання), то ніяких подальших дій може не знадобитися.

⁴⁵ МСУЯ 1, параграф 47

A112. Виявлений недолік в системі управління якістю фірми не обов'язково вказує на те, що завдання з аудиту не було виконано відповідно до професійних стандартів і застосовних правових і нормативних вимог або що аудиторський висновок не відповідав обставинам.

Прийняття на себе спільної відповідальності за управління і досягнення якості (див. параграф 40)

A113. МСУЯ 1 передбачає, що фірма повинна встановити мету в області якості, що стосується розуміння і виконання командою із завдання своїх обов'язків у зв'язку із завданням. МСУЯ 1 також передбачає, що мета в області якості повинна включати загальну відповідальність партнерів із завдання за управління і досягнення якості в рамках завдання, а також достатню і належну участь протягом всього часу виконання завдання.

A114. Відповідні міркування при розгляді параграфу 40 включають визначення того, наскільки партнер із завдання виконав вимоги цього МСА, враховуючи характер і обставини завдання з аудиту, а також те, як аудиторська документація підтверджує участь партнера із завдання протягом усього завдання з аудиту, як описано в параграфі A118.

A115. Показники, що вказують на те, що партнер із завдання, можливо, не був достатньо і належним чином залучений, включають, наприклад:

- Відсутність своєчасного аналізу партнером із завдання планування завдання з аудиту, включаючи аналіз оцінки ризиків істотних викривлень і розробку заходів реагування на ці ризики.
- Докази того, що ті, кому були доручені завдання, дії або процедури, не були належним чином проінформовані про характер своїх обов'язків і повноважень, обсяг дорученої роботи та її цілі; і їм не були надані інші необхідні інструкції та відповідна інформація.
- Відсутність доказів того, що партнер із завдання керував і контролював інших членів команди із завдання, а також аналізував їх роботу.

A116. Якщо участь партнера із завдання не забезпечує основу для визначення того, що зроблені істотні судження і зроблені висновки є належними, партнер із завдання не зможе прийняти рішення, передбачене параграфом 40. На додаток до врахування політики або процедур фірми, які можуть визначати необхідні дії, які потрібно вжити в таких обставинах, відповідні дії, які може зробити партнер із завдання, включають, наприклад:

- Оновлення та зміна плану аудиту;
- Переоцінка запланованого підходу до характеру та обсягу огляду та зміна запланованого підходу для збільшення залученості партнера із завдання; або
- Консультації з персоналом, на якого покладено оперативну

відповідальність за відповідний аспект системи управління якістю фірми.

Документація (див. параграф 41)

A117. Відповідно до МСА 230 ⁴⁶аудиторська документація надає докази того, що аудит відповідає положенням МСА. Однак для аудитора немає ні необхідності, ні практичної можливості документувати кожне розглянуте питання або винесене професійне судження в ході аудиту. Крім того, аудитору немає необхідності окремо документувати (наприклад, у контрольному списку) дотримання вимог з питань, дотримання яких підтверджується документами, включеними у файл аудиту.

A118. Документування виконання вимог цього МСА, включаючи підтвердження участі партнера із завдання та визначення партнера із завдання відповідно до параграфу 40, може бути виконано різними способами залежно від характеру та обставин завдання з аудиту. Наприклад:

- Керівництво команди із завдання може бути задокументовано за допомогою підписання плану аудиту та дій з управління проектом;
- Протоколи офіційних зустрічей команди із завдання можуть служити доказом ясності, послідовності та ефективності комунікацій партнера із завдання та інших дій щодо культури і очікуваної поведінки, які демонструють важливість якості для фірми;
- Порядок денний обговорень між партнером із завдання та іншими членами команди із завдання і, де можливо, відповідальним за перевірку якості завдання, а також відповідні підписи і записи про час, що партнер із завдання витратив на виконання завдання, можуть служити доказом участі партнера із завдання протягом усього аудиторського нагляду за іншими учасниками команди із завдання; або
- Підписи партнера із завдання та інших членів команди із завдання свідчать про те, що робочі документи були розглянуті.

A119. При розгляді обставин, які можуть становити ризики для досягнення якості завдання з аудиту, може мати важливе значення прояв професійного скептицизму і документування розгляду цього аудитором. Наприклад, якщо партнер із завдання отримує інформацію, яка, можливо, змусила фірму відмовитися від завдання (див. параграф 24), документація може включати пояснення того, як команда із завдання впоралася з цією обставиною.

A120. Досить повна і докладна документація консультацій з іншими фахівцями, пов'язаних зі складними або спірними питаннями, сприяє розумінню:

- характеру і обсягу питання, за яким була запитана консультація; і

⁴⁶ МСА 230, параграф А7

- результатів консультацій, включаючи будь-які прийняті рішення, основ для цих рішень і те, як вони були реалізовані.

The structures and processes that support the operations of the IAASB are facilitated by the International Federation of Accountants® or IFAC®.

The IAASB and IFAC do not accept responsibility for loss caused to any person who acts or refrains from acting in reliance on the material in this publication, whether such loss is caused by negligence or otherwise.

International Standards on Auditing, International Standards on Assurance Engagements, International Standards on Review Engagements, International Standards on Related Services, International Standards on Quality Control, International Auditing Practice Notes, Exposure Drafts, Consultation Papers, and other IAASB publications are published by, and copyright of, IFAC.

Copyright © December 2020 by IFAC. All rights reserved. This publication may be downloaded for personal and non-commercial use (i.e., professional reference or research) from www.iaasb.org. Written permission is required to translate, reproduce, store or transmit, or to make other similar uses of, this document.

The 'International Auditing and Assurance Standards Board', 'International Standards on Auditing', 'International Standards on Assurance Engagements', 'International Standards on Review Engagements', 'International Standards on Related Services', 'International Standards on Quality Control', 'International Auditing Practice Notes', 'IAASB', 'ISA', 'ISAE', 'ISRE', 'ISRS', 'ISQC', 'IAPN', and IAASB logo are trademarks of IFAC, or registered trademarks and service marks of IFAC in the US and other countries.

For copyright, trademark, and permissions information, please go to [permissions](#) or contact permissions@ifac.org.

Міжнародна федерація бухгалтерів (International Federation of Accountants) (IFAC®)) сприяє структурам і процесам, що забезпечують діяльність IAASB (PCMAHB).

Ні IAASB (PCMAHB), ні IFAC (МФБ) не відповідають за шкоду, заподіяну будь-якій особі, яка діє або утримується від дій на підставі матеріалів у цій публікації, незалежно від того, чи завдано шкоди через недбалість або в інший спосіб.

Міжнародні стандарти аудиту, Міжнародні стандарти завдань з надання впевненості, Міжнародні стандарти завдань з огляду, Міжнародні стандарти супутніх послуг, Міжнародні стандарти контролю якості, Нотатки з міжнародної практики аудиту, Проекти для обговорення, Консультаційні документи та інші публікації IAASB (PCMAHB) видаються IFAC (МФБ) та захищені авторським правом IFAC (МФБ).

Авторське право © грудень 2020 р. належить IFAC (МФБ). Всі права захищені. Цю публікацію можна завантажити для особистого та комерційного користування (тобто як професійний довідковий матеріал чи для досліджень) на веб-сайті www.iaasb.org. Для перекладу, відтворення, зберігання чи передачі або для інших аналогічних видів використання цього документа потрібний письмовий дозвіл.

«Рада з Міжнародних стандартів аудиту та надання впевненості», «Міжнародні стандарти аудиту», «Міжнародні стандарти завдань з надання впевненості», «Міжнародні стандарти завдань з огляду», «Міжнародні стандарти супутніх послуг», «Міжнародні стандарти контролю якості», «Нотатки з міжнародної практики аудиту», «IAASB» (PCMAHB), «МСА», «МСЗНВ», «МСЗО», «МССП», «МСКЯ», «НМПА» та логотип IAASB (PCMAHB) є торговельними марками IFAC (МФБ) або зареєстрованими торговельними марками та знаками обслуговування IFAC (МФБ) в США та інших країнах.

Для отримання інформації про авторські права, торговельну марку та дозволи, прохання перейти на сторінку «дозволи» (permissions) або звернутися за адресою електронної пошти: permissions@ifac.org.